NİĞDEmiz

HAZİRAN 2021 • SAYI: 117

BAŞKENT - NİĞDE VAKFI
Yayın Organı
(Dört ayda bir yayımlanır)
Basım Tarihi: 24.06.2021

Sahibi
Başkent - Niğde Vakfı Adına
Vakıf Başkanı
Gökhan BULUŞ

Yazı İşleri Müdürü
Fahrettin ÖZALP

Yayın Danışmanları
Avni Celal KESEK
Ali Osman SAYIN
Gökhan BULUŞ
Hüseyin Çelik
Muzaffer TUNA
Ahmet ŞENOL

Editör
Avni Celal KESEK

Sponsor
Hüseyin ÇELİK

Yazışma Adresi
G. M. K. Bulvarı No:55/1
Maltepe-ANKARA 06570
Tel-Faks: **(0312) 231 79 91**
E-Posta: **nigdevakfi51@gmail.com**
Web: **www.nigdevakfi.com**
Yayın Türü: **Yerel Süreli Yayın**

Tasarım & Baskı
ALP OFSET MATBAACILIK LTD. ŞTİ.
Ali Suavi Sokak No: 60 Maltepe - ANKARA
Tel: 0312 230 0997 • www.alpofset.com.tr
alpofset@alpofset.com.tr

Bu dergi Basın Ahlak İlkelerine uyar. Dergimize gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın iade edilmez. Yazılardan yazarları sorumludur. Dergimize gönderilen yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan yazılara telif ücreti ödenmez. Dergimiz 'Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 28 temmuz 1996 gün ve 8412 sayılı yazılar' ile ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri için tavsiyesi uygun bulunmuştur.

Başkent Niğde Vakfı Banka Hesap Numaraları

Halk Bankası Maltepe Şubesi Ankara (*)
Hesap No: 160 000 20 (0407)
IBAN: TR51 0001 2009 4070 0016 0000 20

T.C. Ziraat Bankası Tandoğan Şubesi Ankara
Hesap Numarası: 34537777-5005 (1282)
IBAN: TR02 0001 0012 8234 5377 7750 05

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 108 000

(*) Vakfımıza yakınlığı ve tüm talimatlı ödemelerimizin buradan yapılması nedeniyle, Halkbank hesabımızın kullanılması tercihimizdir.

SUNUŞ

DEĞERLİ HEMŞEHRİLERİM

Vakfımız 29 yaşında,

2021 yılı Vakfımızın kuruluşunun 29. yılı, gönül isterdi ki kuruluşumuzun 29. yılını sizlerle birlikte bir etkinlikle kutlamak, ama Covid-19 salgını belası bu yılda kuruluş yılımızın kutlamasını yapmamıza maalesef izin vermedi. Vakfımız 1992 yılından beri, Niğde'miz için yararlı proje ve faaliyetlere katkı sağlamak, hemşehrilerimiz arasında sosyal dayanışma ve yardımlaşmayı artırıcı organizasyonlar yapmak ve üniversite öğrencilerimize eğitim yardımı ve benzeri destekler gibi birçok işler yapmıştır. Vakfımızın kuruluşundan bugüne kadar yönetimde olsun olmasın maddi manevi katkı sağlayan, vakfımıza zamanını harcayan, fikir öneri ve görüşlerini bizimle paylaşarak bize destek olan herkese teşekkür ederim.

Pandemi dolayısıyla yayımlanan genelgelerden kaynaklı, Mart 2021'de yapmamız gereken mali genel kurulumuzu, 11 Haziran 2021'de gerçekleştirdik. Mali genel kurulumuzda katılımcılara mali konular, yaptığımız ve yapmayı düşündüğümüz konuları içeren faaliyet raporumuz sunulmuştur.

Niğde'mize ve Niğdeliye katkı ve destek sağlamak için yönetim kurulumuzla birlikte salgın sebebiyle somut faaliyetler yapamasak ta bu süre zarfında çok sayıda hemşehrimize ulaşmaya, Ankara dışında kurulan Niğde derneklerimiz ve federasyonlarımızla işbirliği yapmaya çalışılmıştır. İlerleyen zamanlarda Niğde'mizin gelişimine yönelik kültür, sanat, turizm, sanayi ve ticaretine katkı sağlayacak tüm konularda yerel yönetimlerimiz, sivil toplum kuruluşlarımız ve üniversitemizle işbirliği yaparak toplantı, panel vs. yapmanın yanında, üniversite öğrencilerimize yönelik eğitimsel kültürel faaliyetler ve organizasyonların planlanması hedeflerimizden bazıları olacaktır.

Vakfımız yayın organı NİĞDEmiz dergimizle ilgili olarak da bazı konulara temas etmek isterim. Dergimize yazı gönderecek hemşehrilerimizin konuları itibariyle memleketimizi ilgilendiren, siyasi içerikli olmayan, günün anlamı ve önemini içeren yazılar göndermesini rica ederiz. Son olarak, takdir edersiniz ki gönüllülük esasına dayalı olan meşakkatli ve çok özveri gerektiren vakıf, dernek vb. sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerini devam ettirmesi sizlerin değerli katkı ve destekleriyle olabilmektedir. Bu amaçla Ramazan ayı içerisinde ve diğer zamanlarda yaptığınız destek ve katkılarınız için teşekkür ederim. Vakfımıza olan ilginizin ve katkılarınızın devamın etmesi dileklerimle saygılarımı sunarım.

Saygılarımla.
Gökhan BULUŞ
Başkent- Niğde Vakfı Başkanı

Avni Celal KESEK
Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi

19 MAYIS 1919 TARİHİNİN ANLAMI VE ÖNEMİ

19 Mayıs 1919 tarihi, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki dönüm noktalarından biridir. Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı tarih olan 19 Mayıs aynı zamanda "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanmaktadır. Atatürk Millî Mücadele sıralarında Türk milletini ileri götürecek olanların ve köhnemiş fikirlere karşı gelecek olanların genç fikirler olduğunu görmüştü.

Bu nedenle de "gençlik" kavramı Atatürk için ayrı bir önem taşımaktadır.

Atatürk gençlerden sık sık bahsederken, yaş sınırı dışında fikri olarak gençliği yani, fikirde yeniliği ifade etmiştir.

O'nun şu sözü çok anlamlıdır: ***"Genç fikirli demek, doğruyu gören ve anlayan gerçek fikirli demektir." (1)***

Atatürk'ün gençliğe armağan ettiği ve "Gençlik ve Spor Bayramı" olarak kutlanan 19 Mayıs tarihinin önemini daha iyi anlayabilmek için Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 tarihleri arasında gerçekleştirdiği İstanbul-Samsun yolculuğunu bir kez daha hatırlamamız gerekir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki önemli olaylardan biri Atatürk'ün Samsun'a ayak basışıdır.

Türk Milleti Birinci Dünya Savaşı sonrasında kötüleşen koşullar içinde kurtuluş çareleri ararken büyük bir lider Mustafa Kemal Atatürk ortaya çıktı ve Samsun'a ayak basarak "Kurtuluş" yolunu açtı. Dolayısıyla Atatürk'ün 16-19 Mayıs 1919 İstanbul'dan başlayan yolculuğu bir kurtuluş dönemini simgeler. Samsun'a ayak basışının taşıdığı önemi Atatürk'ün Büyük Nutku 'nu 19 Mayıs 1919 Samsun'a çıkışı ile başlatmasından anlaşılmaktadır ki şimdi bu yolculuğu kısaca anlatmaya çalışalım.

Samsun işgal kuvvetleri için önemli noktalardan biriydi. Stratejik bakımdan büyük öneme sahipti ve Karadeniz'den Orta Anadolu'ya açılan en rahat ve güvenilir bir kapıydı. İngilizler 9 Mart 1919 tarihinde Samsun'a askerî birlik çıkarmışlardı.

Buna tepki olarak Türk Makinalı Tüfek birliğinden Hamdi adındaki bir teğmenin askerlerini alarak dağa çıkması (2) dikkatleri bu bölgeye çekti ve İngiliz Yüksek Komiserliği'nin de Türk halkının silahlandığı konusundaki şikâyetleri üzerine bu bölgeye güvenilir bir kumandanın olağanüstü yetkilerle gönderilmesine karar verildi.

Bu kumandan Mustafa Kemal Atatürk'tü ve Atatürk uzun zamandan beri ülkenin içinde bulunduğu bu umutsuz duruma üzülüyor ve bir şeyler yapmak için Anadolu'ya geçmek istiyordu. Bu O'nun için bulunmaz fırsattır. İstanbul-Samsun yolculuğu öncesinde Atatürk'le Padişah Vahdettin arasında geçen konuşmayı Atatürk şöyle anlatır: (3)

"-Paşa, Paşa! Şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin! Bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (bu bir tarih kitabıdır)! Bunları unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden daha önemli olabilir... Paşa, Paşa... Devleti kurtarabilirsin!

Bu sözlerden hayrete düştüm. Acaba Vahdettin benimle içtenlikle mi konuşuyor? O Vahdettin ki... Bütün yaptıklarından pişman mı olmuştur? Aldatıldığını mı anlamıştı? Fakat böyle bir yorum ile başka konulara girişmeyi ürkütücü saydım, kendine karşılık verdim:

- Kişiliğe güveninize ve bana bunca yüz verişinize teşekkür ederim...

Elimden gelen hizmeti esirgemeyeceğime lütfen güveniniz..."

Atatürk bu konuşmada plânlarının sezilmiş olabileceği duygusuna kapılmıştı ama O'nu bekleyen ve O'na güvenen bir "Türk Milleti" vardı.

Atatürk ile beraber 16 Mayıs 1919 Cuma günü başlayacak yolculuğa gemi kaptanı İsmail Hakkı Durusu dışında 18 kişi eşlik edecekti.

Bu 18 kişinin adları şöyleydi: (4)
III. Kolordu Komutanı Kurmay Albay Refet Bey *(General Bele),*
Müfettişlik Kurmay Başkanı Kurmay Albay Manastırlı Kâzım Bey *(General DİRİK),*
Müfettişlik Sağlık Bakanı Dr. Albay İbrahim Talî Bey *(ÖNGÖREN),*
Kurmay Başkan Yardımcısı Kurmay Yarbay Mehmet Arif Bey *(AYICI),*
Karargâh Erkân-ı Harbiye'si İstihbarat ve Siyasiyata Şubesi Müdürü Kurmay Binbaşı Hüsrev Bey *(GEREDE),*
Müfettişlik Topçu Komutanı Topçu Binbaşı Refik Bey *(SAYDAM),*
Müfettişlik Başyaveri Yüzbaşı Cevad Abbas *(GÜRER),*
Kurmay Mülhakı Yüzbaşı Mümtaz *(TÜNAY),*
Kurmay Mülhakı Yüzbaşı İsmail Hakkı *(EDE),*
Müfettişlik Emir Subayı Yüzbaşı Ali Şevket *(ÖNDERSEV),*
Karargâh Komutanı Yüzbaşı Mustafa Vasfi *(SÜSOY),*
Kurmay Başkanı Emir Subayı ve Müfettişlik Kalem Âmiri Üsteğmen Arif Hikmet *(GERÇEKÇİ),*
İaşe Subayı Üsteğmen Abdullah *(KUNT),*
Müfettişlik İkinci Yaveri Teğmen Muzaffer *(KILIÇ),*
Şifre Kâtibi, Birinci Sınıf Kâtip Fâik *(AYBARS),*
Şifre Kâtibi Yardımcısı, Dördüncü Sınıf Kâtip Memduh *(ATASEV).*

Atatürk beraberindeki kişilerle beraber 16 Mayıs 1919 Cuma günü öğleden sonra "Bandırma" adındaki eski bir vapurla Galata rıhtımından ayrılır. 17 Mayıs 1919 Cumartesi günü Bandırma Vapuru saat 21.40 sıralarında İnebolu'ya varır. 18 Mayıs 1919 Pazartesi günü beklenen yolculuğun sonuna gelinir. Yolcular Kalyon Burnu denilen yerden sandallarla Merkez iskelesine çıkarılırlar. Bu sandallardan birinin sahibi olan İsmail Yurtsever, o zaman için Atatürk'ü tanımadığını söyler, Atatürk'ü sandalda ve Samsun'da iken geniş yakalı lejyon kaputu ve başında kalpakla gördüğünü anlatır. (5)

Atatürk, İstanbul'dan başlayan ve Samsun'da sona eren yolculuk esnasında görevli bir askerdi ve giyimi de buna uygundu ancak Samsun'a ayak bastığı günden birkaç gün sonra asker değil, sivil olarak hareket edecekti.

Atatürk'ün Samsun'a çıkışında gördüğü manzara pek parlak değildi. Şehirde İngiliz işgal kuvvetleri vardı. Pontuslular sokaklarda kol geziyordu. Halk kendisini koruyamayacak durumdaydı. Atatürk bugün müze haline getirilen * Mantika Palas'ta kaldıkları süre içinde hep bu sorunları düşündü, yolculukta geçirdiği uykusuz geceler sona ermemişti; şimdi de burada uykusuz geceler başlıyordu. Ama O'nda ve O'nun gibi düşünenlerde bu azim oldukça hiçbir engel aşılmaz değildi.

Kısaca vermeye çalıştığımız bu yolculuk Türk Milleti için bir dönüm noktası oldu ve kurtuluşun başlangıcıydı. Millî Mücadele'yi başlatmak üzere Samsun'da Anadolu topraklarına bastığı 19 Mayıs 1919 tarihinin önemi nedeniyle de 19 Mayıs'ı Türk gençliğine armağan etti. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi gençlik kavramı genel anlamda fikirlerdeki yeniliği anlatmaktadır.

Atatürk ***"Gençler! Benim gelecekteki emellerimi gerçekleştirmeyi üstlenen gençler! Bir gün bu memleketi sizin gibi beni anlamış bir gençliğe bırakacağımdan dolayı çok memnun ve mesudum"*** (6) derken Türk gençliğine olan güvenini de anlatmıştır.

Atatürk'ün şu sözleri hepimiz için bir rehber olmalıdır: ***"Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek değildir. Benim fikirlerimi benim duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız, bu kâfidir"*** (7) demiştir. Atatürk'ü anlamak, yaşadıklarını ve fikirlerini bilmekle mümkündür. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasında yaşanan zorlukları her zaman göz önünde tutarak, 19 Mayısları Atatürk'ün emanetine daima sahip çıkarak kutlamalıyız.

Kaynakça:

(1) Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Hazırlayan: Utkan Kocatürk, 3. Basım, Ankara 1984, s.76.

(2) Sabahattin Selek, Anadolu İhtilâli, İstanbul, 1981, s.206.

(3) Falih Rıfkı Atay ve Mahmut Soydan, Atatürk'ün Anıları, İstanbul, 1982, s.153.

(4) Fethi Tevetoğlu, Atatürk'le Samsun'a Çıkanlar, Ankara 1987, s.16; Sadi Borak, Atatürk, İstanbul 1973, s.242; Şevket Süreyya Aydemir, Tek Adam 1919-1922, 2.Cilt, İstanbul, 1983, s.19; Sabahattin Selek, Anadolu İhtilâli, İstanbul 1981, s.213.

(5) Hürriyet, 19 Mayıs 1973, s.4.

(6) Atatürk'ün Fikir ve Düşünceleri, Hazırlayan: Utkan Kocatürk, 3.Basım 1984, s.164-165.

(7) A.g.e. s.342.

** "Gazi Müzesi" (Mıntıka Palas Oteline dönüşmüştür).*

Yavuz DEMİRTAŞ
Vakıf Kurucu Başkanı

BAŞKENT-NİĞDE VAKFI 29 YAŞINDA

*Ankaradaki Niğdelileri bir araya getirme çabaları her zaman var olagelmiştir. Niğdeli öğrencilere tahsil süresince barınma imkanı sağlayan **NİĞDE YURDU** bu çabaların şüphesiz en önemli ve elle tutulur örneğidir.*

Ne yazık ki, hemşehrilerimizin üstün çabalarıyla gerçekleştirilen söz konusu Yurt 1980 ihtilali sonrası Sıkı Yönetim idaresi tarafından kapatılıp, binaya el konulmuş ve bir daha açılması mümkün olamamıştır.

Yine aynı dönemde mevcut olan Niğdeliler Derneği de kapatılıp, faaliyetleri sona erdirilmiş ve yıllarca Niğdeyi Ankarada temsil edecek yeni bir kurum ortaya çıkmamıştı. Sonraki 10 yıllık pasif süre sonunda gerçekleşen ilk ciddi teşebbüs, Vakfımızın da kuruluşuna vesile olan ve 1991 yılında Sn. C. Tayyar SADIKLAR'ın ofisinde gerçekleşen toplantılarda başlayan hareket olmuştur.

TARİHÇE, İLK TEŞEBBÜSLER:

1991 Yılı Mart ayı Ülkemizde Erken Genel Seçim Kararının alınıp, siyasi faaliyetlerin canlandığı bir dönem olup, hem Niğdede, hem diğer yörelerde değişik inisiyatifler oluşmaktadır. Ankaradaki hemşehrilerimiz de, oluşturdukları değişik gruplarda bir araya gelerek bu hareketi değerlendirme ve olabilirse Niğde için bir şeyler yapma çabasındadırlar. Ancak her grup, biraz da siyasi görüşüne göre, münferit çabalar içinde olup, aralarında bir iletişim, bir koordinasyon bulunmamakta, daha da önemlisi; çok da realist olmayan konular ve fikirler öne çıkmaktadır.

Söz konusu gruplar içinde Rahmetli Matematik Öğretmenimiz Tokmakçı Naci Dedenin torunu Aktan Yedier'in çabalarıyla eski Merkez Bankası Başkanı Prof. Dr. Cafer Tayyar Sadıkların Ofisinde bir araya gelen 7-8 kişilik bir grup yaklaşık 6 ay süreyle gerçekleştirdikleri muntazam toplantılarda bir nüve oluştururlar ve organize ettikleri birkaç yemekli toplantıda bürökrat ağırlıklı bazı hemşehrilerimizi bir araya getirirler. Bu dönemde bir araya gelen başka gruplar da vardır. Başta belirttiğim üzere, 1991 yılı bir Erken Seçim Yılı olup; dönemin heyecanı içinde parlayan söz konusu inisiyatifler, Ekim ayındaki seçimlerle birlikte etkinliğini başladığı hızda yitirir; gruplar ve müteşebbisler dağılır gider. Bazıları beklentileri karşılanmadığı için, bazıları seçim sonrası oluşan ortamda istekleri az çok karşılandığı için, diğer bir kısmı ise ümitsizliğe kapıldıkları için...

Kısa bir Fetret Döneminden sora, ümidi ve Niğde için bir şeyler yapma isteği kaybolmayan birkaç müteşebbis tanıdığımla bu defa benim ofisimde, politik kaygılardan, hayalperest büyük iddialardan uzak, realist ve gerçekleşebilir basit düşüncelerin hakim olduğu yeni bir inisiyatif başlatıp, pratik düşüncelerimizi olgunlaştırmaya başladık. Aktif Müteşebbis üye sayısını da artırdığımız bu yeni dönemde başta Sayın Sadıklar ve diğer Niğdeli Bakan ve Vekillerimiz olmak üzere, siyasi görüş farkı gözetmeksizin, her konum ve meslekten hemşehrilerimiz sayesinde inisiyatifimiz güç kazanıp, adım adım gerçekleşme yoluna girer.

Başlangıçta dernek olarak düşündüğümüz Kuruluşun, yapılan tartışmalar sonunda Vakıf olarak organize edilmesinin daha uygun olacağı öngörülüp, adı da, Sayın Sadıkların önerisiyle ve Başkentteki Niğdelileri temsil ettiği gerçeği ile **BAŞKENT – NİĞDE VAKFI** olarak benimsenir.

AKSİYON GERÇEKLEŞME YOLUNDA:

Öncelikle Vakfın Ana sözleşmesinin hazırlanması ve kuruluş için gerekli minimum 125 milyon lira sermayenin temini gerekmektedir (Bugünkü rayiçle yaklaşık 125.000 TL). Vakıf Sözleşmesini müteşebbis arkadaşlarımızdan İsmail GÖKSEL (Rahmetli), Üstün ESEN, Ali BERENDİ gibi hukukçu ve diğer bazı konuya hakim tanıdıkların yardımıyla kısa sürede hazırlasam da; iş söz konusu asgari sermaye konusuna gelince, ilk hayal kırıklığını yaşarız. Çoğu hemşehrimiz hemen işin kolayına kaçıp, "Falanca zengin veriversin" klasik özrüne sığınmakta, hali vakti yerinde olanlar dahi jest yapmaktan kaçınmaktadır. Sonunda inisiyatifi ele alıp, önce kendimiz birşeyler ortaya koyarak ve "Çok veren maldan, az veren candan" düsturu ile önemli kısmı müteşebbislerce ve diğer tanıdıklarımızca karşılanmak üzere, küçüklü-büyüklü bağışlarla ve tam 68 kişinin katılımıyla, gerekli asgari sermayeyi, biraz da fazlasıyla, o zamanın ederiyle 137,1 milyon TL. olarak tamamlayabildik (Bu ilk Kuruluş katkı payları Ana Sözleşme ekinde yer almaktadır).

Maddi katkı yönünden genelde Dağ Fare Doğurdu desek de, umulmadık bazı bonkörce jestlerle de karşılaştık. Ne de olsa

maddi zenginlik başka, gönül zenginliği başka oluyor... Bu sürpriz katkılara örnek olarak Sayın Muzaffer Kaygın (Rahmetli), Sayın Hikmet Ataman (Rahmetli), Sayın Ali Demir (Rahmetli) ve Sayın Burhan Kozan'ı vurgulamak isterim.

İlerleyen zamanlarda ise, Vakfımıza yaptığı daire bağışıyla bize ayrı bir güç ve cesaret veren, eski Milletvekillerimizden Sayın Ali Ulvi Arıkan'ı bu sürpriz isimlere örnek vermek isterim.

KURULUŞ GERÇEKLEŞİYOR:

Kasım1991- Şubat 1992 arasında mutad müteşebbisler toplantılarında Vakıfla ilgili detaylar görüşülürken, yemekli toplantılarımıza da devam edilip, katılım sağlanmaya gayret edildi. Bu arada Mutasavver Vakfımızın Ana Sözleşmesini de, hukukçu arkadaşlarımızın ve konuya hakim bazı tanıdıklarımın değerli katkılarıyla, kısa sürede hazırlayıp, ilgili hemşehrilerimizin oluruna sunduk. Kurucu olarak 68 Kişilik rekor katılımla Noterde imzalanan Ana Sözleşmeyi daha sonra, Mart ayında Mahkeme kararını da Hemşehrimiz Hürrem Kubalı'nın(Rahmetli) çabalarıyla kısa sürede istihsal ederek, 25 Nisan 1992 tarihli Resmi Gazetede ilan ve Tescilini tamamlamış olduk.

Yine 25 Nisan 1992 akşamı Ankara Sheraton Otelde gerçekleştirdiğimiz görkemli bir Gece ile Kuruluş taçlandırılmış ve hazırlanan ilk "Vakıf Yıllığı" da davetlilere sunulabilmiştir.

KURULUŞTAN 29 YIL SONRA:

İlk teşebbüsten bu yana 29 yıl, Resmi Tescil tarihinden ise 30 yıl geçmiş bulunuyor. Bu uzun süre"Boşa uğraşma, Sukut-u hayale uğrarsın" diyenleri haksız çıkardı. Vakfın bu günlere ulaşmasını sağlayan değerli hemşehrilerimize müteşekkiriz. Vakfımızın daha çok uzun yıllar Niğdelilerin Ankaradaki irtibat noktası olarak hizmetlerine devam edeceğini, değerli hemşehrilerimizin de bu ocağı tüttürmeye devam edeceğini umuyoruz. Geçen süre içinde gerçekleştirdiğimiz önemli işleri ve merhaleleri kısaca özetleyecek olursak: Başkanlığım dönemindeki ilk 2 yıllık dönemde Vakıf giderlerinin tamamına yakını tarafımca karşılanmakla, ilk kuruluş sermayesi yanısıra, ek bağışlar ve gelirler tasarruf edilerek halen kullanmakta olduğumuz Merkez Ofisimizi satın alabildik. Yine aynı dönemde Kurucu Üyemiz, eski milletvekillerimizden Sayın Ali Ulvi Arıkan, Vakfımıza halen kirada olan bir dairesini hibe ederek, burs ve diğer giderlerimizden bir kısmının karşılanmasına yardımcı olmuştur. Kendisini rahmetle ve şükranla anıyoruz. Sonraki Sayın C. Tayyar Sadıklar ve Sayın Hasan İkizoğlu ile yardımcısı Hüseyin Çelik'in Yönetim dönemlerinde ise, yine Ankaradaki ve İstanbul başta olmak üzere diğer yörelerdeki hayırsever hemşehrilerimizin değerli katkılarıyla bir daire daha satın alınarak kiraya verilmiş olup, halen Burs ve diğer giderlerimizin bir kısmı da bu yolla karşılanmaktadır.

Daha sonra uzun süre başkanlık yapan Sayın Hüseyin Çelik yönetiminde de, gelen bağışlarla önemli sayıda Yüksek öğrenim talebesine "Öğrenim yardımı" sağlanmış olup, bu hayırlı faaliyetimiz değerli hemşehrilerimizin bağışları sayesinde ve nisbetinde devam etmektedir. Hüseyin beyin yönetim döneminde diğer rutin faaliyetler yanı sıra, güzel bir de yıllık hazırlanıp üyelerin ve diğer ilgililerin hizmetine sunulmuştur. Ayrıca "Kayıtlı Üye" sayısı bu dönemde önemli rakamlara ulaşmıştır.

Değerli hemşehrimiz Dr.Nadi Özdamar'ın kısa yönetimi sonrası Musa Balaban ve rahmete kavuştuktan sonra Şeyda Doğancıoğlu, daha sonra da Muzaffer Tuna dönemlerinde de Vakıf, yaşanan bazı olumsuz konjonktüre rağmen, varlığını ve faaliyetlerini devam ettirmiş; bu dönemde oluşan Niğde Dernekleri ve Federasyonuna Vakıf Merkezinde yer tahsis ederek faaliyetlerini yürütmelerine olanak tanınmış ve birlikte 3 defa NİĞDE GÜNLERİ organizasyonunu realize ederek, önemli bir faaliyet icra etmiştir. Sonrasında 2 dönem sayın Muharrem Özmen ve bir dönem Sayın Ali Kurtaran Yönetiminde Vakıf Burs/Eğitim ve diğer faaliyetlerine ara vermeksizin, gelecek dönemlerde gelirlerimizin riske girebileceği varsayımı ile kira getirebilecek bir taşınmaz alımı teşebbüsünde bulunulmuşsa da, yeterli fon birikimine henüz erişilemediğinden, şu an mevcut SALGIN ve Kısıtlamalar nedeniyle bu çaba bir süreliğine askıya alınmıştır. Böyle olumsuz bir dönemde görev alan Sayın Gökhan Buluş ve Yönetim Kurulu Üyelerinin özverili çabaları ayrı bir destek ve övgüyü hak etmektedir.

Saygıdeğer hemşehrilerim, Kuruluş ve sonrası ile ilgili bilgilendirmeden anlaşılacağı üzere, tamamen gönüllülerce yönetilen Vakfımızın hayatiyeti Üyelerimiz yanı sıra, diğer hayırsever hemşehrilerimizin gerek Burs/eğitim Yardımı amacıyla yaptıkları, gerekse diğer bağışları sayesinde mümkün olabilmektedir. Hepimizin az veya çok bu çabaya katılması mümkündür ve gereklidir. Ayrıca eş-dost, akraba ve tanıdıklarımızı Vakfa üye yapma gayreti de bir başka beklenti olup, hepinizi bu çağrı ve iyi dileklerimle selamlar, sağlık ve esenlikler dilerim.

Gökhan BULUŞ
Başkent- Niğde Vakfı Başkanı

FERTEK'TE ÇOCUKLUK VE YAŞAM

Fertek birçoğumuz için özlem, yaşanmışlıkların anıların en güzel yaşandığı tek adres. Benimde hayatımın avansı diyebileceğim çocukluk ve gençlik yıllarım orda geçti.

Şu anki kalabalık şehir hayatı yaşamları düşünüldüğünde iyi ki çocukluk anılarımı içeren koleksiyonumun en güzel yıllarımı oralarda geçirmişim diyenlerdenim. Hakikaten çocukluğun ve gençliğin en güzel geçirilebileceği imkânlar sunan Ferteğimiz nadir tektaş yüzüğümüzdür. Burada Fertek ile ilgili anılarımızı yaşadıklarımızı sayfalara sığdırmak cümlelerle ifade etmek çok zor olsa da mevsimine göre orada çocuklumuzdaki yaşamdan kesitleri cümlelere sığdırmaya çalışacağım. Çocukluğu Fertek'te geçen her birimizin yaptığı benzer faaliyetlerimiz vardı. İlkokulda iken okulun son ders zilinin çaldığında her nedense bütün öğrenciler koşarak okuldan ayrılırdık. Okul önlüğümüzü yolda çıkarır, okul çantamızın içine koyar eve geldiğimizde çantayı fırlatır kendimizi her arkadaş gibi bir okulun bahçesinde top oynarken bulurduk. Aşağı mahalle, orta mahalle, yukarı mahalle, kalaycı mahallesi arasındaki yaptığımız maçlar ise ayrı bir zevkti. Hepimiz için oyun sonu akşam ezanının okunmasıydı, ezanın okunmasıyla herkes dağılır evin yolunu tutardı. Mevsimine göre Fertek'te çocukluğumuzun faaliyetleri farklılaşırdı. İlkbaharda çiçeklerle dolan bahçelerimizden Menekşe, Sümbül, Leylak, Mayıs çiçeği, Papatya toplamak öğretmenimize, annemize ve büyüklerimize vermek kuşkusuz büyük mutluluklar sunardı. İlkbaharın biraz ilerleyen zamanlarında bahçelerden kayısı, badem çağlası, erik, kiraz aşırmak çoğumuzun çocukluk alışkanlıklarındandı. Yazın gelmesiyle gurbetteki hemşehrilerimizin de gelmesiyle mahallelerimiz şenlenir ayrı bir coşkuya dönüşen yaz aylarının akşamları gündüzleri hatta geceleri bir başka güzelleşirdi. Yaz aylarında kalabalıklaşan mahallelerimiz çocukluğumuzun oyunları Dombik, Saklambaç, Uzuneşek (Birdirbir), Bilye, Sek Sek oynamak vs. oyunlar ile neşelenir hoş vakitler geçirilirdi. Aile büyüklerimiz sokaklarda oturur ev işlerinin bir kısmı dışarıda yapılır sohbetlerine doyum olmazdı.

Gençlerimizin yaz aylarında yaptığı önemli faaliyetlerden biriside gece geç vakitlere kadar bekleyip fırında peynirli pide yaptırmak olup, gündüzden alınan karpuz ile bir başka giderdi. Sonbaharın başlamasıyla Eylül, Ekim ayları ise başka güzellikler sunardı. Bağlardan üzümler toplanır pekmez, köfter tandırlarda pişmeye başlar, etrafı çok güzel kokular sarardı. Her bir faaliyet coşkuyla zevkle ve komşu dayanışması ile yapılırdı.

Memleketimizin Ekim ayında diğer bir güzelliği elma zamanıydı tavşanbaşı elma gözde elma idi. Bahçesi olan hemşehrilerimiz elmaları ya kendileri dalından indirir ya da başkalarına ağaçta iken hasıl olarak satarlardı. Bende bir öğretmen çocuğu olarak babamın öğretmen arkadaşları ile ortaklaşa aldığımız bir bahçenin elmalarını bozduğumuz günlerin anılarını ve mutluluğunu unutamam. Kışın gelmesiyle gurbetçi hemşehrilerimiz çekilmesiyle hüzünlenir ve kasabamız yerleşik hayatta olanlara kalırdı. Kış ayları da ayrı güzellikler sunardı, karın yağmasıyla bayırlarda leğenle, naylonla kaymak keyfimiz, yaşlı büyüklerimizin küllemesi ile son bulan güzel zevklerimizdendi. Ayrıca kardan adam yapmak, kartopu oynamak her çocuğun rutinlerindendi. Kışın diğer bir güzelliği ise yaşlı kadınların soba ve mangal etrafında toplanıp çorap örmeleri hoş sohbetleri idi. Yani her mevsimi değişik güzellikler sunan Ferteğimizi anlatmayı satırlara sığdırmak kendisine haksızlık olur.

Benim anlatmaya çalıştığım hatta özet geçtiğim her başlık anılarla süslenecek çok bölmeler içerir. Aşağı gölde, Yukarı gölde ve Mandilmosda çimmek, bayram yerinde bayram zamanı etkinlikleri, düğünler vs. anlatılacak çok güzellikler var içimizde. Ben bu yazımı yazarken Ferteğin o çocukluğumdaki günlerine genel bir yolculuk yapma hazzını mutluluğunu içime çekerken, her bir Fertekli'ninde o günler bir başkaydı dediğini duyar gibi oluyorum.

Acaba o günler mi başkaydı yoksa zamana göre değişen algılarımız mı, ya da hayata bakışımızdaki değişiklikler miydi. O FERTEK hep aynı FERTEK ama değişen biziz herhalde... İçinde FERTEK özlemi olanlara sevgi ve selamlarımla...

Aycan YILMAZ
E. Bürokrat

NİĞDE VALİLİĞİNDEN YEŞİLBURÇ KÖYÜNE IHLARA MODELİ

Mübadele dönemine kadar Niğde Merkeze bağlı Yeşilburç (Teney, Tenei) köyünde 320 hane Ortodoks Hıristiyan aile yaşamaktaydı. Ortodoks- Hıristiyan ailelerin mübadele ile Yunanistan'a göç etmesinden sonra bu köydeki boşalan evlere Yunanistan'ın Grevena şehrine bağlı eski adı Krifçi, yeni adı Kivotos köyünden mübadele ile gelen 71 mübadil aile yerleştirildi.

Niğde ADIM

İHBAR HATTI

ABONE HATTI

NİĞDE'DE KEŞFEDİLMEYİ BEKLEYEN DOĞAL GÜZELLİKLER, TURİZME KAZANDIRILACAK

YEŞİLBURÇ'A IHLARA MODELİ

Niğde bağları yeniden yeşillenecek

En çok yatırım tarım sektöründe

Patates tarlada 60 kuruşa düştü

Hayvan Barınağı öğrencileri ağırladı

DOĞA YÜRÜYÜŞ PARKURU

ULUSLARARASI FESTİVAL

TURİZME KAZANDIRILACAK

SEYİR TEPESİ

Türker Ailesi'nin anne acısı

6 MAÇTA 1 PUAN

Kızılca Deresi'nin etrafına bisiklet ve yürüyüş yolu

Fırat ENSARİ

Ismail ÖZMEL

Cevdet EROĞLU

Yeşilburç köyünde Niğde Valiliği tarafından Ihlara Vadisi modeline benzer bir model uygulanıyor. Yaklaşık bir yıldır Ortodoks-Hıristiyanlardan kalma eski kilisenin restorasyonu, bazı binaların bakım, onarım ve tadilatları, yol yapım ve bakımları, bazı çevre, iyileştirme ve güzelleştirme çalışmaları ile doğa yürüyüş yolu gerçekleştiriliyor.

Ayrıca köy 2019 yılında alınan bir karar ile kentsel SİT alanı ilan edildi.

Yeşilburç Muhtarı Sn. Cihan Tuna, kilisenin restorasyonunu yapan firmanın yetkilisi sayın Orhan Erdal ve bu konularla ilgilenen Valilik yetkilileri ile yaptığım görüşmeler sonunda edindiğim bilgilere; ve Kasım 2020 'de köyde bulunduğum sırada benim bizzat sahada gördüğüm ve yaptığım tespitlere göre Yeşilburç köyünde yapılan çevre, iyileştirme, bakım, onarım ve restorasyon çalışmalarının son durumu aşağıdaki gibidir.

Köyde Ortodoks-Hıristiyanlardan kalma 216 yıllık (kapısındaki kitabesinde 1805 yılında inşa edildiği yazılı) bir kilise var ve bu kilisenin Ortodoks-Hıristiyanlar dönemindeki adı "Agios Stefanos" (Άγιος Στέφανος) idi. Köydeki bu kilise mübadele döneminden 1953 yılına kadar askeri depo olarak kullanıldı. Köyde cami olmadığı için mübadele ile köye yerleştirilen mübadiller ise, bu süre zarfında ibadetlerini kendi evlerinde ve okul binasında yaptılar. Kilisenin depo olarak kullanılmasının sona ermesinden sonra 1953 yılında kilise camiye dönüştürüldü ve bugüne kadar camii olarak kullanıldı.

Kilisenin özellikle kış aylarında ısıtılmasının zor olması nedeniyle bundan yaklaşık 25 yıl kadar önce Yeşilburç köyünde yeni bir cami yapıldı ve cemaatin büyük bir bölümü ibadet için bu camiye gitmeye başladı. Son iki yıldır ise cemaatin tamamı ibadetlerini yeni camide yapıyor. İnşa edildiği dönemden bu yana herhangi bir bakım yapılmadığından karlı ve yağışlı havalarda kilisenin gerek çatısından ve gerekse yan duvarlarından nem aldığı tespit edildi.

Niğde Valisi Sayın Yılmaz Şimşek ziyaret edilerek kilisenin durumu ve köyün diğer sorunları anlatıldı. Sayın Şimşek de köye çok büyük bir ilgi göstererek ilgililere kilisenin restore edilmesi, köyün diğer sorunlarını giderme ve köyün iyileştirme, çevre ve güzelleştirme çalışmalarının yapılması talimatını verdi.

Kilisenin restorasyon çalışmalarına 15 Mart 2020 tarihinde başlandı ve bu çalışmalar halen devam ediyor. Restorasyon işi ise, daha önce çok sayıda tarihi eserin restorasyonunu gerçekleştiren ehil bir firma tarafından usulüne ve tekniğine uygun olarak yapılıyor. Özellikle kilisenin çatısında, yan duvarlarında ve çan kulesinde bulunan bazalt yontma taşlar firma tarafından özenle ve kumlama tekniği ile silinip tıraşlandı ve böylece taşların orijinal halleri ortaya çıkarıldı. Dış cephe restorasyon çalışmalarının büyük bir bölümü tamamlanmış olup, bu işler tamamlandıktan sonra kilisenin iç bölümündeki duvar ve tavanlarındaki restorasyon çalışmalarına başlanacak.

Kilisenin 1953 yılında camiye dönüştürülme sırasında tavan ve duvarlarda yer alan Hıristiyanlıkla ilgili freskler ve ikonalar kapatılmıştı. Restorasyon çalışmaları sırasında bu fresk ve ikonalar da firma tarafından usulüne ve tekniğine uygun bir şekilde ve yıpratılmadan açığa çıkarılacak. Açığa çıkarılacak bu fresk ve ikonalar kiliseye ayrı bir değer ve zenginlik kazandıracaktır.

Restorasyonun tamamlanmasından sonra kilise iki amaçla,

a- Kilisenin üst katı kütüphane,

b- Diğer alanıda mübadele müzesi olarak kullanılması düşünülüyor.

Böylece bir kültür mirası olan kilise ve içinde sergilenecek objeler koruma altına alınmış olacak. Kilisenin Vadiye Bakan Bölümüne Camdan Seyir Terası Yapılması Kilise, derinliği yaklaşık 150 m kadar olan, her iki tarafı uçurumlu kayalıklardan oluşan, içinden Gebere ve Yeşilburç Barajlarına ait sulama sularının aktığı Uzandı Deresinin geçtiği, derenin ise her iki tarafında elma bahçelerinin bulunduğu vadinin uçurumlu dik kayalık tepesinde yer alıyor. Restorasyon projesi kapsamında kilisenin vadiye bakan bölümüne 8,5 m uzunluğunda camdan bir de seyir terası yapılacak.

Kiliseyi ziyaret edenlerin bu seyir terasından vadinin ve Yeşilburç 'un eşsiz ve muhteşem manzarasını seyretmeleri mümkün olabilecek. Vadinin iki yamaç arasının genişliği yaklaşık 250-350 m kadardır. Restorasyon projesi kapsamında kilisenin bulunduğu yerinden vadinin karşı yamacına çelik halattan köprü yapılması da düşünülüyor. Bu köprünün gerçekleşmesi halinde çelik halat köprüsünden vadinin ve Yeşilburç 'un muhteşem manzarası görülebilecek ve seyredilebilecektir. Bu durum ise, Yeşilburç'a ve kiliseye olan ilgiyi arttıracak ve Yeşilburç'a turistik bir nitelik kazandıracaktır. Yeşilburç köyüne gelecek yerli ve yabancı turistlerin ulaşımını kolaylaştırmak için Karayolları tarafından Niğde şehir merkezi ile Yeşilburç Köyü arasındaki 5 km'lik yol genişletilerek sıcak asfalt döküldü, yol çizgileri, trafik işaret ve levhaları konularak tekrar hizmete alındı. Köy içinden geçen ana yolun uygun yerlerine güvenlik amacıyla 10 adet güvenlik kamerası yerleştirildi. Ayrıca Valilikçe köy içi yolları iyileştirilecek ve köy içinde uygun yerlere araç park yerleri yapılacak.

Köy içi ana yol araç trafiğini azaltmak için Ağustos 2020'de Valilikçe köyün arka tarafından geçen ve köyü By-Pass eden asfaltlanmış alternatif yeni bir yol yapıldı. Bu yeni yol Ağustos 2020 de hizmete girmiş olup, yukarı köylerden gelen ve Niğde şehir istikametine giden araçların bir bölümü artık bu yolu kullanıyor. Bu yolun hizmete girmesinden sonra, köy içi araç trafiğinde kısmen de olsa bir azalma meydana gelmiştir.

Yeşilburç köyünde öğrenciler uzun yıllardan beri taşımalı sistem ile Niğde şehir merkezindeki okullara gidip öğrenim görmektedirler. 1963 yılında yapılan okul binası ise uzun yıllardan beri boş olduğu için yıpranmıştır.

Okul binası ve sahasının nişan, düğün, toplantı, kurs ve helva şenliği gibi çeşitli sosyal faaliyet ve etkinlikler için kullanılması düşünülüyor. Bu amaçla Valilik tarafından ihale edilen ve Şubat 2020'de başlayan bakım, onarım ve tadilat işleri tamamlanmıştır.

Okul bahçesinin uygun bir yerine Yeşilburç 'un Geleneksel Helva Günü Şenlikleri sırasında helvanın pişirilmesi için üstü kapalı ve yanları açık olan ayrı bir de bölüm yapılmıştır.

Okul bahçesinin çevre düzenleme çalışmaları tamamlanmış, çimlendirme ve ağaç dikme faaliyetleri sona ermiştir. Çim ve yeşil alanların sulanması için de Valilikçe okul bahçesinin uygun bir yerinde sondaj kuyusu açılmış, sulama için gerekli boru döşeme işleri yapılarak damlama sulama sistemi çalışır hale getirilmiştir.

Bilindiği üzere lavanta bitkisi kozmetik sanayinde kullanılan çok değerli bir bitkidir.

Eylül 2020'de köyün belirlenen bir alanında Valiliğin gönderdiği iş makinaları ile yaklaşık 50 dönüm kadar arazi lavanta tarlası haline getirildi ve tarlanın etrafına çit direkleri dikilerek tel ile koruma altına alındı. Lavanta fidelerinin sulanması için okul bahçesinde açılan sondaj kuyusundan lavanta tarlasına boru döşenerek damlama sulama sistemi kuruldu. Valilikçe temin edilen binlerce lavanta fidesi imece usulü ile köylü tarafından Ekim 2020'de bu tarlaya dikildi.

Eski Evlerin Koruma Altına Alınması,

Nevşehir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20.02.2019 tarihinde aldığı 3547 sayılı kararla;

- Yeşilburç köyü kentsel SİT alanı ilan edildi,

- Bu karar doğrultusunda mesken olarak kullanılan 26 adet yontma taştan yapılmış Ortodoks-Hıristiyanlardan kalma eski evler ile bazı eski çeşmeler tescil edilerek koruma altına alındı,
- Esasen 1992 yılında tescili yapılan "Agios Stefanos" kilisesi ile 1866 yılında inşa edilen ve 2006 yılında tescili yapılan "Tarihi Hamam'ın" tescil işlemleri Kurulun aldığı bu yeni karar ile tekrar yenilenmiştir.

Bütün bu çalışmaların amacı:

1- Doğal ve tarihi güzelliklere sahip olan ve keşfedil-meyi bekleyen Yeşilburç'a Ihlara Vadisine benzer bir model uygulanarak tanıtımını yapmak ve turistik bir nitelik kazandırmak,

2- Bugüne kadar cami olarak kullanılan kiliseyi restorasyondan sonra mübadele müzesine dönüştürmek ve böylece gerek kilisenin kendisi bakımından ve gerekse kilise içinde sergilenecek objeler bakımından kültürel mirasın korunmasını ve bu kültürel mirasın gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak,

3- Kapadokya'ya gelecek yerli ve yabancı turistlerin tur programlarına Yeşilburç 'un da dahil edilmesini sağlamak ve böylece hem Yeşilburç 'un ve hem de Niğde'nin turizm potansiyelini arttırmaktır.

Niğde Valisi Sn. Yılmaz Şimşek'e Yeşilburç köyüne olan katkılarından ve sağladığı hizmetlerden dolayı köy halkı olarak kendilerine çok teşekkür eder, şükranlarımızı sunuyoruz.

KAYABAŞINDA AKŞAM

Tabiat mabetleşir her Ruh bir rinde
Bu gök kubbe benzimin kaya sedirlerinde

Nefes almakla içer şarabını ufuktan
Yurt sevgisi tüttürür ufukta bir buhurdan

İşlemişler üzerine hayat denen masalı:
Ova: uçsuz bucaksız, renk renk, eşsiz bir halı,

Pembe birer andır dallardaki çiçekler:
Fecri nuş etmişler de gurubu emecekler„

Binlerce tasa, sevinç, sevgi güftesi saklar;
Rüzgârla terennüme hazır sıra kavaklar,

Ova aşağıda düz; İçimizden derindir,
Balı, elma şarabı; hava buzdan serindir;

Ve dallarda mest olmuş ruhlardaki ürkeklik.
Ovanın dile gelmiş bir parçası; bir keklik.

Ruhlar davet eder bir tuzağa, bir ava,
Ürperen ve ağaran bir sonsuz beniz ova...

Itır, yakut ve şarap yüklenmiş son gücüyle;
Yeni çökmüş bir deve her tepe hörgücüyle;

Yer alıyor ovayı çevreleyen kervanda...
Bir tasvire benziyor tabiat bir destanda:

İzleri var akşamda kanın ve gözyaşının,
Yıllarca yıl akşamı içmiş Kayabaşı'nın

Birer Baküs oyulsa yaraşır her taşından,
Akşamı içiyoruz biz de Kayabaşı'ndan.

Balı turunç kesilmiş, iksiri ruhu damlar;
Erirken bir şeker gibi içinde eski gamlar;

Ah bu ılık akşamlar, ah bu esmer akşamlar;
Arslan ini kesilir, o yerden bitme damlar;

Çitler, çalılar bile renkten bir hevenk olur;
Küçük kızların kirli yüzleri renk renk olur;

Yama yama şalvarlar birer nakış görünür;
Kurumuş derelerde bile akış görünür;

İneklerin gözleri şuurlaşır gibidir;
Biraz kambur her omuz sabır taşı gibidir;

Her sıtmalı yüzde bir aşık hali görünür;
Her sakat, bir gazinin edasına bürünür,

Ova birden yassılır, dağlar birden dikleşir,
Gök iner kapar gibi, tabiat imbiklenir

Ve bir elma kokusu gelir ruha Niğde'den,
Bu akşam, bir mertebe: erişmez sevmeden!

Görmek zor nurla dolu Bor'un seraplarını,
Ufka verir her akşam bağlar şaraplarını;

Ne verse boş yazları güneş Bor'da gündüzün,
Asmalardan ''birikmiş gurup ''süzerler güzün,

Gözlerimizin altı aksiyle çizgili mor
Bir içki akşamında bizi büyüledi Bor.

Behçet Kemal ÇAĞLAR

Emin SELAMOGLU
Araştırmacı -Yazar

FERTEK; KASABANIN SIRRI

Selanik Üniversitesi'nde Öğretim Üyesi arkadaşım ve hemşerim(*) Dimitri Kastakas'la Niğde'den Fertek' e gidiyoruz. Doğum Hastanesi'ni geçtik önümüzdeki sırta ulaşınca Dimitri arabayı durdurdu. Fotoğraf makinesinin teleobjektifini ayarlayıp Fertek 'in resmini çekmeye başladı. 'Evet, anlatıldığı gibiymiş" deyince sordum Anlatılan ne? Emin Fertek 'den mübadele ile gidenlerle ki çok yaşlı insanlardı konuştuğumda hepsi aynı şeyleri söyledi. Köye varmadan tepenin üstüne çıkınca dağın yamacında yeşillikler içinde kaybolmuş köyümüzü göreceksin. Bizim için köyümüze bak, fotoğraflarını çek, ölmeden önce hiç olmazsa köyümüzün fotoğraflarını görelim dediler. Dedikleri gibiymiş. Dedi Dimitri. Ben o zaman defalarca gördüğüm, bana da fazla bir anlam ifade etmeyen manzaranın, aslında çok sıra dışı olacağını ve anlamı olabileceğini düşündüm.

Size Niğde'nin hemen bitişiğinde, Melendiz Dağları'nın yamacına sırtını vermiş kasaba olan FERTEK 'den bahsedeceğim. Bir yeri anlamak nasıl bir şeydir. Gidersiniz görürsünüz resimlerini çeker dönüp geri gelirsiniz. Ama orası size el vermez içini göstermez. Zordur hele Fertek gibi geçmişin ihtişamlı günlerini de görmüş ama göçlerle vb. sarsılmış küçülmüş yerleşmeleri anlamak. İstanbul'da Balıklı Rum Kilisesi'nde Fertek'li Meyhanecinin karısının mezar taşını okuduğunuzda bir garip olursunuz(**).

Ne işi vardır meyhanecinin karısının mezarı İstanbul'da? Ya da Fertek Rakısının (hem de sakızlısı) ya da Fertek Gazozunun. Bu küçücük köyden marka olmuş şeylerin çıkmasının anlamı nedir? Adım adım Türkiye Ansiklopedisi'nde bir yaşındayken terk ettiği köyüne kırk yaşında geri dönen yazarın (Muzaffer Buyrukcu) Niğde'yi anlatacağım derken birden çocukluğuna dönüp Fertek' i anlatmasına ne demeli? Çok güçlü ve antik çağdan bu yana bilinen su kaynağının etrafını çevreleyen Fertek (antik ismi Fertekion) Melendiz dağının kuzeye kapalı bir yamacında kurulmuş, 19 yy sonuna doğru nahiye merkezi olmuştur.

19. yy kasabanın en parlak dönemidir. Halkı Müslüman ve Ortodoks Hıristiyanlardan oluşur. Konya Metropoliti Fertek' le Hançerli (Dermuson) arasındaki makamında oturur.

19. yy.lın ikinci yarısında kasabanın zenginliğine paralel çok sayıda görkemli evler yapılır. Nerden geliyor bu zenginlik? Nedeni kasabayı çevreleyen bağlardan başta rakı olmak üzere şarap ve hatta konyak üretiminin dışarıya, özellikle İstanbul gibi büyük şehirlere pazarlanması ve çok sayıda Fertek' linin İstanbul'a yerleşmesidir.

Araştırmacı Jak Delon İstanbul'un meyhaneleri adlı eserinde ya da Reşat Ekrem Koçu İstanbul Ansiklopedisinde uzun uzun anlatırlar Fertek meyhanesi ve Fertek Rakısını. Jak Delon Atatürk'ün Fertek'li Dimitri ağanın sakız rakısını çok sevdiğini söyler. Kasaba 1924 Mübadelesinde Ortodoks nüfusun (İstanbul'a yerleşenler kurtulur). Tamamı Yunanistan'a gönderilir. Balkanlardan gelenler yerlerine yerleştirilir ama nafile kasaba hızla göç yitirir. Yeni belediye yasasıyla Niğde'nin Mahallesi olacak artık.

(*) Dimitri Kastakas aslen Niğdeli mübadil bir aileden gelir.

(**) Mezar taşı Karamanlıcadır. Halen bahsedilen yerde duruyor. Karamanlıca 8.yy balkanlardan Anadolu'ya ulaşan Bulgar, Kıpçak ve oğuz kabilelerin Bizans etkisiyle Hıristiyanlaşmış unsurlarının Yunan alfabesi kullanarak geliştirdiği Türkçe edebiyattır

Ne yapın;

Bağlar arasındaki gizli patikalardan yürüyün. Yeraltı şehrini ziyaret edin. Ortodokslar için kutsal su (ayazma) olan Mandilmosu görün. Kasabanın içinde yer alan 16.yy yapısı camiyi ve iki kiliseyi ve Hamamı da unutmamak lazım. Hamamın ve kiliselerin Karamanlıca (Yunan alfabesiyle yazılmış Türkçe) yazılmış kitabelerini okumaya çalışın. Eski evlerin ve kapı önlerinde iğne oyası yapan kadınların fotoğraflarını çekin. Meydandaki kahvelerde yaşlılarla sohbet edin. Size belki rakının nasıl çekildiğini, şarabın nasıl kurulduğunu anlatırlar, hatta ikram ederler, bellimi olur. Yâda Kenan Bey'in (Müşfik ve Yıldız Kenter'lerin amcası) evini nasıl yaktığını ve oturup seyrettiğini anlatırlar.

Selanik merkezli Balkan kültürüyle, daha 8 yy da buraya yerleşen Hıristiyan ve Müslüman Türklerin kültürünün harmanlandığı bu kasabada gezginler için yapılacak çok şey var. Yaşlı kadınlardan aslında Fertek türküsü olan 300 dörtlükten oluşan Kesi bağları türküsünü dinleyebilirsiniz. Çevrede Koyunlu, Hançerli ya da Küçükköy'e doğru parkurlarda yürüyüş yapabilirsiniz.

Gizlenmiş vadilerde kiliselerle karşılaşınca sakın şaşırmayın. Çoğu 19. yy yapısı olan kiliseler Karamanlıca kitabeleriyle ünlüdür. Hititlerden kalma olduğu tahmin edilen barajı görün. Fertek' in hemen altında bulunan Hititlerden bu yana Roma- Bizans'a kadar ulaşan yerleşim olan Tepe Höyüğü de atlamayın. GEZMEK ANLAMAKTIR.

NASIL GİDİLİR:

Türkiye'nin hemen hemen her yerinden Niğde'ye ulaşabilirsiniz. Niğde'ye otobüs seferi yoksa Ulukışla'ya mutlaka vardır. Ulukışla'dan her saat başı Niğde'ye dolmuşlar kalkar. Trenle de gelebilirsiniz. Niğde Merkezden ise her yarım saatte halk otobüsleri Fertek' e hareket eder.

Alper Lütfi GÖNCÜ
Niğde İl Kültür ve Turizm Müdürü

BAĞLAR GAZELİ

Her gün yaptığım sabah yürüyüşlerinde kimi zaman tepeden baktığım, kimi zaman ise dar sokaklarında dolaştığım Kayaardı vadisinin çiçeğe durduğu bu günlerde, Yeşilburç-Milalar mevkiinden başlayıp Ahmetpınarı'na kadar uzanan vadinin son kırk-kırk beş yılı gözümün önüne geldi.

Mal sahipleri mülk sahipleri, bağın bahçenin ilk sahipleri, miras kavgaları, satışlar, batışlar, baykuş yatağı viraneler, yorgun taş yapılar, koca anahtarlı ahşap kapılar, yazlık bağ mescitleri, çandır erikler, aşı kirazlar, daldan değil yerden yediğimiz elmalar, bağ bozumu, çavuş üzümü, reçellik güller, leylâk ve sümbüller, ıssız evleri mesken tutmuş münzeviler, bezgin miravlar, komşu duvarındaki güdük mirav kapıları, kafaya dört yanı düğümlü mendil bağlamış ameleler, cevizin sırığı, Şaabı'nın koruğu, koca çınara tüneyen ibibikler, sarıasmalar, sabahın seherinde öten keklikler, yağmur sonrası fişgeneler, tavan arasına yuvalayan sıvacı kuşları, kössü tepikleri, fare delikleri, radyoda yurttan sesler, tam çalgı düğünler, rakının tenekeyle içildiği "ayran şölenleri, dut gölgesinde kurulan, kalp ağrılarını dindiren çilingir sofraları, göğe yükselen ızgara dumanları, davşanbaşı mayhoşluğundaki demciler, göç çeken beygir arabaları, şarkılı türkülü fayton sefaları, emme basma tulumbalar, fışkı öbekleri, Vinter Vaş tenekeleri, elma sandıklarına döşenen küskün gazeteler, tel dolaplar, boş takalar, isli gaz lambaları, kirizma, kadarak, pırasıt, selevir, iteği ve hey gibi kelimeler ile nice acı tatlı hatıralar aklımdan geçerken hayatın hem kısa hem de sonsuz olduğunu anlatan doğanın, nice sırlar barındırdığının idrakiyle yürüyüşümü tamamladım.

İçinde bulunduğumuz küresel salgın döneminde yıldızı iyice parlayan Kayaardı Bağlarının kuruluş kronolojisi hakkında detaylı bilgilere ulaşamasak da, bazı kitaplarda ve sözlü kaynaklarda gerçek yerleşimin,

Haçlı Seferleriyle Orta Anadolu'ya gelen Rum Ortodoks halkın subaşlarını ve ayazmaları mesken tutarak yerleşim alanları haline getirmeleri sonucunda oluştuğunu öğreniyoruz. Ortaçağ'dan beri şehirden bağlara yaz başında, bağlardan şehre ise güzün yapılan göçler, kültürümüzdeki yaylak-kışlak geleneğinin devamı olarak görülebilir.

Esasında Orta Asya'dan beri sürdürülen bu gelenek, Selçuklu ve Osmanlı'da da devam eder.

Kayardı vadisi boyunca büyülü bir mikro klima hüküm sürer, Eyyam-ı Buhur zamanında bile şehir kavrulurken vadi boyunca esen yel ortalığı serinletir, akşamüzeri ise Sazak çeker; dize battaniye, sırta hırka gerekir.

Son yıllarda Bor ve Fertek yolu boyunca inşa edilen; Batman'ın Gotham City'si kıvamındaki evler, vadi girişine sun'i set oluşturduğundan bölgenin iklim özelliklerini değiştirdi. Artık zerdaliyi, kirazı, cevizi soğuk vuruyor, doğal doku bozuluyor. Ucundan kıyısından hoyratça vadiye doğru sokulan devasa binalar, Loft ve Residence'ların asansöründe çalan müzikleri dinleyen kulaklar Kayaardı Vadisinin pastoral senfonisini unuttular. Hâlbuki bu senfoninin unsurları folluktaki tavuk gıdaklamaları ve horoz ötüşleriyle başlayıp, eşek anırması, at kişnemesi, saka, karatavuk, bülbül nağmeleri, tosbağa tokuşması ve ağaçkakan tıklamalarıyla devam eden sesler manzumesinden meydana geliyordu.

Günümüzde, bir sayfiyeden çok, doğalgazın da yakında gelecek olmasıyla yaz kış oturulacak villalar mahallesi kıvamına gelen Kayaardı'nda olması gereken evler, İç Anadolu sivil mimarisinin karakteristik taş ağırlıklı, iki veya tek katlı; iki oda bir mabeyin tarzı kâgir evlerdir.

Bir zamanlar bağ bahçe sahiplerini rahatlıkla geçindiren, kimilerini servet sahibi yapan geleneksel elmacılığın ticari getirisi düşüp ağaçlar yaşlanınca eski elmalıkların yerini vişne, kiraz, kayısı ağaçlarıyla, bodur elma aldı. Ağaçlar seyreltilip kesme çim alanlar artırıldı. Günümüzde bağlar, torunlara yönelik oyun alanlarının olduğu bir hobi bahçesine ve su küpü, kırmızı desti, mermer kitabe üçlemesinin ağır bastığı bir müze teşhirine dönmeye başladı.

Bağda bahçede çalışmak üzere Gurdunus'tan, Gülüce'den, Naynas'tan eşekle gelenler, epeydir gelmez, gelenler de nazlanır oldular. Tüm Kayardı vadisinde işini düzgün yapan,

gönülden çalışan yevmiyeci kıtlığı baş gösterdi. Bu da bağ bahçe sahiplerinin kendiişlerini kendileri görme seviyesini artırdı. Bu zaman zarfında toprakla, ağaçla çiçekle böcekle uğraşan kendi bağını kendi ihya etmekten, alın teri dökmekten zevk alan bir kitle oluştu.

Otuz senedir canla başla çalışan, ot biçen, ceviz-dut çırpan, ark temizleyen, ağaç budayan, bağ suvaran, elma bozan, üzüm kesen, taş döşeyen, derz çeken, ilâç atan, tüm Kayaardı'nı mamur edip ayakta tutan Apo Usta ve ekiplerinin emeklerini de unutmamamız gerekir. Onlar olmasaydı "Vadim O Kadar Yeşildi ki" romanının Niğde versiyonu rahatlıkla yazılabilirdi.

Kayaardı Vadisi'nin, 1997 senesinde Doğal SİT alanı ilân edilmesiyle tarihi ve doğal doku, teoride bugüne kadar korunabildi. Ancak kontrolsüz yapılaşmanın önüne geçilemedi.

Hâlbuki yeni evler planlanırken yaşanmışlıklara ve kültürel mirasa değer verilerek yöre mimarisi esas alınmalıydı. Kır estetiğine hançer saplayan unsurlar: Yarısı taş, yarısı briket ucube duvarlar, estetik kaygıları hiçe sayarcasına SİT alanı mimarisi standardı olmasına rağmen buna uymayanların sayısı uyanlardan fazla olduğu görülüyor. Özellikle küresel salgın döneminde Geleneksel Bağ Evi konsepti, yerini yaz kış oturulacak müstakil evlere bırakırken, oluşan yoğun talepten dolayı bağ bahçe fiyatları fırladı. Kayardı evleri Orta Çağ Avrupa'sında vebadan kaçan Floransalıların kır evlerine benzemeye başladı.

Koskoca Ayhan Şahenk, Kayaardı'ndaki baba evini yeniden inşa ettirip etrafına duvar çektirirken yörenin özgün mimarisini esas aldı. İsteseydi yüz odalı malikâne yaptırtabilirdi. Bağları çevreleyen taş duvarlardan başlayan ve bağ evlerine sirayet eden özgün mimariden, estetik ve sanatsal kaygılardan uzak bozulmuşluğa acilen dur demeliyiz. Tıpkı Selçuklu 'da ve Osmanlı'da olduğu gibi günümüzde de her kurumun, her bireyin, atalarımızdan bizlere miras niteliğindeki Kayaardı'nı koruma ve geliştirme çabasına gün kaybetmeden girişmeliyiz. Niğde'nin nefes borusu Kayaardı biterse Niğde biter...

Safranbolu, Beypazarı, Taraklı, Mudurnu, Kula evleri Muğla-Akyaka ahşap evleri, Bodrum evleri Her biri marka olmuş, karakteristik mimarîye sahip beldeler...

Niğde, marka şehir iddiasındaysa, yeşili azami ölçüde koruyarak, ata dede mirasına sahip çıkarak, estetiği içinde barındıran özgün mimari muhafaza edilmeli, beton sevdasından vazgeçilmelidir.

Sözün özü:

Son on - on beş sene içinde Sarıköprü Ahmetpınarı, Zemerdin, Kırbağları/ Hacılar sokağı bitti, Tepebağları ile Sarıova can çekişiyor, bari Kayaardı'nı kurtaralım.

Böyle giderse ecdat yadigârı bağlara gazel değil, ağıt yakacağız.

Bir taraftan kadim taş evler ile yöre mimarisine uygun sarı bazalt taşından inşa edilen yeni nesil bağ evleri, diğer taraftan Çeşme-Urla mimarisine sahip havuzlu şahane villalar...

Bakalım hangisi galip gelecek?

Son söz:

Suum cuique pulchrum est-

(Herkese, kendisine ait olan güzel gelir)

Devam EDECEK

Hüseyin ÇELİK
Vakıf Eski Başkanı

KISSADAN HİSSELER

ASKER ve ANASI

Etrafına yardım yapmayı seven, komşuları tarafından sevilip sayılan bir adam karısı ve oğlu ile yaşamaktadır. Adam vefat ettikten sonra karısı oğlunu büyütür. Oğlu ile konuşup dertleşmektedir. Komşuları ile de ilgilenmediği için kapısını dilencilerden başka çalan olmuyor o ise dilencilerden gıcık alıyor ve hiç sevmiyor. "Allah rızası için bir sadaka başka bir şey bilmezler mi bazıları. Sadece yalvarmak ve dilenmek, çalışsınlar bir iş yapsınlar. Hazır yiyiciler." derdi, içinden. Dilencileri başkasından geçinen parazit olarak görüyordu. Sömürücüler, bağırsak kurtları, lağım fareleri ne kadar iğrenç benzetme varsa aklından geçirir en sonunda lanet olasılar diye bir kelime çıkardı ağzından. Elinden gelse hepsini bir kaşık suda boğardı.

Oğlu askere gidince kadının bir yalnızlık çöktü içine geçim durumları da çok iyi değilse de dilencilerden iyiydi. Sevgisiz kalbi bir mağaraya benziyordu.

Oğlunun askerden geleceği gün konuşacağı, dertleşeceği birine kavuşacağı için, içi sevinç dolu ara ara yükselen dalağalar gibi bütün benliğini sarıyordu.

Bir ara kapı çalındı. Kadın koşup açtı. Kapıdaki bir dilenciydi, bu güzel gününde bütün sevincini boğazına tıkayan bir dilenciydi. Kirli yüzlü, titrek ve sıska biriydi. Elini uzatıp Allah rızası için bir sadaka diyordu. Kadın dişlerini gıcırdattı, kafasında bir şimşek çaktı. Tam da bu dilenci dünyadan göçse ne olur? Bu düşünceyi kafasından atmaya çalışsa da senelerdir biriken kini ve öfkesi kadını çileden çıkarmıştı. O dur sana ekmek arası bir şeyler vereyim dedi. Mutfağa gitti. Mutfakta ekmek arasına peynir ve domates koydu, tuza da biraz fare zehri karıştırdı.

Yıllarca özüne yerleşmiş, dilenci öfkesi ve nefreti ancak bununla teskin olacaktı.

Dışarı çıktı ekmeği dilenciye uzattı. Dilenci sevinip güldü. Buruk ve seyrek dişleri göründü. Kadın gergin, yüz hatları bir caninin yüz çizgilerinden farksızdı.

Ekmeği alan dilenci köyün çıkışında bir çeşme başında yemeye başlarken, neşeli bir genç geldi eğilip çeşmeden kana kana su içti. Dilenciye baktı o bugün askerliği bitmiş evine dönüyordu neşesi de ondandı. Dilenci ona ister misin der gibi elindeki ekmeği işaret etti. Genç bir ara dilenciden ekmek alıp yemek hoş olmaz diye düşünse de neşeli hali ve açta olması bu düşünceyi atıp, dilenciye olumlu cevap verdi.

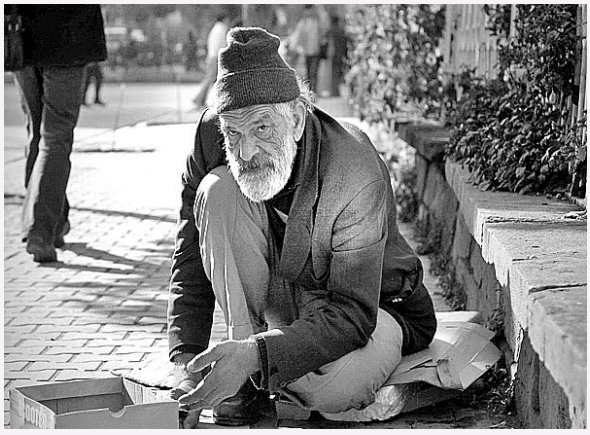

Dilenci ekmeğin yarısını bölüp ona verdi. Oradan ayrılıp köye doğru yürüyen genç bir taraftan dilencinin verdiği ekmeği yiyor, bir taraftan da anasıyla buluşacağı o mutlu anı düşünüyordu.

MASUM LEYLEĞİN İNTİKAMI

Adam eski fabrikanın yüksek binasına çıkıyordu. Elinde bir ördek yumurtası vardı. Niyeti ördek yumurtasını leylek yumurtası ile değiştirmekti. Çıktığı merdivende zorlanırken yapacağı muzipliğin zevkinden dudaklarını şapırdatıyordu. Ördek yumurtasını yuvaya koyup oradaki yumurtalardan birini alıp yere indi. Elinde tuttuğu leylek yumurtası ile kahvehanenin yolunu tuttu. Orada yaptığı işi anlattı. Sonunda ne olacağını görüp dediğinde kahvedeki bazı yaşlılar yaptığın iş kötü bir şey diye ederken, bazıları da katıla katıla gülerek bu muzipliğin çok gülünç bir şey olduğunu hayret ve hayranlıkla bakışları ile bu hareketleri tasdik ettiler.

Çayını içen adam yaptıklarını evdekilere de anlatmak için evinin yolunu tuttu. Evine kapıyı açıp içeri girince oğlu karşı geldi. Adam yumurtayı arkasına saklamıştı. Oğlu arkasına

dolaşıp yumurtayı görüp saklamaya ne lüzum vardı getirdiği yumurta diye küçümsedi ise de şimdiye kadar bu büyüklükte yumurta görmemişti. Yumurtayı almak için hamle yaptı. Baba oğul bir hayli didiştiler, oynaştılar. Hatta yere bile yuvarlandılar. Çocuk annesine bağırdı, babamda büyük bir yumurta var diye. Kadın, yanlarına geldi. Çocukla oynayacağına git biraz odun kır da sobayı tutuşturalım dedi.

Bu arada adamdaki yumurtayı gördü. Hayatında gördüğü en büyük yumurtaydı. Ne yumurtası ördek mi, kaz mı diye sorduğunda adan ne ördek ne de kaz diye yüksek bir sesle bağırarak leylek yumurtası cevabını alınca nerden buldun sorusuna, eski fabrikanın bacasından dedi. Kadın hem üzüldü, hem kızdı. Koca adam oldun hala çocuk gibi zavallı hayvanların yuvaları ile oynuyorsun. Git çabuk onu yerine koy deyince de kahkahalarla cevap verdi. Yaptığı işin bir deneme olduğunu söylüyordu. Bakalım koyduğum ördek yumurtasından çıkan yavruyu ne yapacaklar. Kadın dinlemeyip mutfağa gitti.

Adam da peşinden gitti. Şunu pişir de yiyeceğim dediğinde kadın ben masum hayvanların altından çalınan yumurtayı pişirmem diyor. Kendisi pişiriyor oğlu ile beraber yiyorlar.

Aradan birkaç hafta geçince yumurtalar teker teker kırılıp içinden siya, beyaz leylek yavruları çıkıyordu. Fakat bir tanesi diğerlerine benzemiyordu. Yavrular küçükken anne ve babaları terk etmediler. Yavrular biraz büyüyünce önce dişi leylek farkına vardı, üzüldü iki büklüm oldu. Bu değişik yavruyu kendisi peydahlamış olamazdı, çünkü erliğini hiç aldatmamıştı. Kendisi büzüldü sanki kadere boyun eğmiş gibi bütün gün düşündü. Erkeğine ne cevap vereceğini, bir cevap bulamadı.

Akşam erkek leylek yuvaya döndü. Biraz sonra erkek leyleğim bakışlarını yavrular üzerinde gezdirdiğini görünce şoke oldu. İçini bir korku dalgası sarmıştı. Yüreği de küçülmüş, küt küt diye hızlı atıyordu. Yuvadaki yabancıyı gören erkek önce şaşırdı sonra öfkelendi sonra kin ve öfke ile bakışları dişisine dikti. Dişinin ben seni asla aldatmadım sözleri boşaydı.

Sabah yavrular gerilerek uyandılar. Dişi leylek gece hiç uyumamıştı.

Yavrularına doya doya baktı. Erkek leylek kızgın ve öfkeli olarak gitmişti. Öğle vakti birkaç erkek ördekle geri geldiler. Dişi leylek durumu anladı, kendisi için ölüm kararı verilmişti. O zaten işin muhasebesini yapmıştı. Kocasına karşı çıkmak ölüm fermanına karşı çıkmak aklından bile geçmemişti. Leylekler bir anda dişinin üstüne saldırdılar. Ona kanadından boynundan saldırıp perişan ettiler.

Havada uçuşan siyah tüyler infazın acımasızlığını göstermekteydi.

Biraz sonra kan revan içinde yuvadan atılan dişi leylek önce fabrikanın damına düştü oradan yuvarlanıp yere düştü. Ertesi günü çocuklar leyleğin ölüsü ile bütün gün salta oynayıp duran herkes evine gitti.

Ölü leylek orada kaldı.

Muzip adama gelince o hadiseyi çoktan unutmuştu. Zaten her günü ya bir eğlence yerinde ya da bir cümbüşte geçtiği için bu hadiseyi düşünecek vakti yoktu. Her akşam evine sarhoş dönerdi.

O günde kız arkadaşının düğünü vardı. Adam zil zurna sarhoş olmuştu arkadaşları onu evine götürme teklifine ben sarhoş falan değilim kendim giderim deyip teklifi reddetti.

Ama yolda yürürken paytak paytaktı. Ayakta zor duruyordu.

Duvarlara tutunarak yere düşmemeye uğraşıyordu. Bir ara ayağı kaydı ve yere yuvarlandı. Yere düşmesiyle bir çığlık sesi mahallede yankı gibi dolaştı.

Adam yerde sırt üstü cansız yatıyordu.

Sırtından geçmiş göğsünden delip fırlamış bir kızıl hançer onu ölümün kollarına çekmişti.

Bu hançer o akşam oyun sonrası bir kenara atılmış ölü leyleğin tesadüfen yukarı bakan ince uzun gagasından başla bir şey değildi.

Göksel GÜLCAN
E. Öğretmen

FERTEK'İN GEÇMİŞİNDEN ESİNTİLER

Başkent Niğde Vakfı Başkanlığına seçilen hemşehrim, saygıdeğer Gökhan Buluş Bey'i yakın geçmişte telefonla arayıp tebrik ederken Fertek'ten konuştuk biraz sonrasında Gökhan Bey Niğde Vakfı tarafından çıkarılacak derginin herhangibirinde Fertek'e de yer vermek istediğinden söz edince, bende memleketimiz Fertek'i amatör bir anlayışla yorumlayan bir yazım, bir şiirim ve iki adet eskilerden kalan Fertek fotoğrafı ile bu fikrine katkı sağlayacağımı ve bundan mutluluk duyacağımı söylemiştim.

İşte o an geldi galiba ve bende içimden geldiğince, dilimden çıkan sözcüklerle canım memleketim Fertek'i eskilerdeki Fertek'i yazıp yorumlamaya çalıştım bir nebze.

1967 yılı Eylül ayı sonunda,18 yaşımda elimde tahta bir bavulla yeni umutlar için Niğde İstasyonu'ndan bindiğim kara trenle, benim sılam canım Fertek'ten ve sevdiklerimden ayrı düşüp yadellerine gittiğim günlerden beri, nezaman gökyüzünde uçan bir turna görsem buram buram selamın, Fertek'imin kokusu salınır gönlüme. Çocukluğum ve gençliğim bir bir canlanır gözlerimin önünde.Sağnak sağnak Sıla hasreti yağar içime.O anda ah edip iç çekerken sessiz bir çığlık kopar, volkanlar yanar yüreğimde.Bende güzel izler bırakan memleketim Fertek'e ve anılara yolculuk başlar hayallerimde ve düşlerimde.

Memleketim Fertek'in eskilerde kalan yemyeşil doğası, bağları bahçeleri, Ortapınarın gürül gürül çağlayan, çakmağın hoş bir şırıltıyla nazlı nazlı akan suları, avuçlarımla billur soğuk sularından yudum yudum içtiğim eski aşağıgölün hemen yanındaki taş havuzuyla, selargı, taşkesti, yukarıgöl ve göl altıyla bu yerlerin etrafındaki muhteşem güzellikler takılır gözlerime ve gönlüme.

Çocukluğumda delikanlı çağımda, Fertek'teki eski aşağıgöl ile ortapınar arasında kalan küçük çimenlikteve çayırlıkta çiçekler arasında, sarı kahve renkli siyah benekli kelebeklerin ve arıların uçuştuğu, rengarenk bülbüllerle kanaryaların şakrak sesleriyle içli içli ötüştükleri zamanlarda bu yerlerde ruhum dinlenir ve bir tasa kalmazdı içimde.

Eskilerdeki Fertek'te, eski aşağıgölün kenarlarındaki salkım söğütlerle kavakların, gölün pırıl pırıl parlayan sularında gölgeleri parıldarken, salkım söğütlerle kavak yapraklarından ılgın ılgın esen bir yel saçlarımda sürüdüğünde farklı bir ferahlık ve huzur duyardım çocukluk ve gençlik dünyamda. Temmuz ağustos güneşinin tenimizi yaktığı yaz günlerinde zaman zaman arkadaşlarla birlikte kendimizi aşağı gölün soğuk sularına atıp serinlediğimiz günler, meğer Fertek'te geçen çocukluğumuzun en güzel zamanlarıymış .

Artık Fertek'te bahar ve yazdan sonra aşağıgöl, yukarıgöl ve etrafında sonbaharın sonudur zaman.Sarı, kahve rengi ve kızıl renge dönmüş yapraklar hazan rüzgarlarıyla dallarından kopup savrularak yerlere ve her iki gölün sularına düştüklerinde, yollarda öbek öbek hazallar biriktiğinde bu yerlere hazan mevsiminin hüznü, sessizliği ve yalnızlığı çökerken, güller solgun, boynu bükük ve birazda mahzundurlar artık. Bülbüllerde, kanaryalarda ve güllerde nazdan, cilveden eser yok artık.

Bülbüller ve kanaryalar bir figanla güllerine veda ederek ayrılırlar bu yerlerde ve Fertek'ten. Ne çabuk geçti, su gibi aktı zaman.

Fertek'te geçen küçüklüğümüz,çocukluğumuz ve delikanlı çağımız fotoğraf albümümün tozlanmış sahifelerinde ki siyah beyaz resimlerde, siyah önlük giydiğimiz beyaz yaka taktığımız, sokak aralarında çember çevirdiğimiz, mucuk, misket oynadığımız zamanlarda, hatıralarımız da ve tertemiz saf duygularımızda kaldı artık.

O yıllarda Fertek'teki güzelliklerin, güzel anıların üzerleri sanki biraz küllenmis gibi şimdilerde.

Fertek'in sokak aralarında her bir evdeki halı dokuma tezgahlarında gümbür gümbür gümbürdeyen halı taraklarının sesleri çoktandır duyulmaz oldu artık.Her döndüğünde gıcırdayarak ip saran kecereleri(çıkrık) uzun zamandır gören yok artık.Oysa bir zamanlar Fertek'teki bu sokak aralarıyla evlerin içi insanla doluydu ve cıvıl cıvıldı. Ortapınarın ve çakmağın suları akmıyor artık. Aşağıgölün kenarlarındaki sular yosun kokmuyor artık.

Fertek benim çocukluğum, gençliğim, sesim ve nefesimdir. Özlemi ve sevdasıyla unutmadığım, unuta-madığım, her zaman hayallerime ve rüyalarıma giren ve gönlümü yakan nazlı bir sevgili gibidir.

Anadolu'muzun her geçen gün değişerek büyüyen ve gelişen tarihi, uygarlık ve kültür şehri güzel Niğde'mizin bir zamanlar köyü, kasabası ve şimdiki mahallesi olan Fertek, aynı zamanda Niğde'nin aydınlık yüzü, ilim bilim ve irfan ocağıdır.

Yazdıklarımda, aşağıdaki şiirimde ve iki afet eskilerden kalan fotoğeafta canım memleketim Fertek'i ve Fertek Özlemini bir nebze dile getirdim ve siz hemşehrilerim ve dostlarımla birlikte Fertek'i eskilerdeki Fertek'i yâdetmek istedim.

FERTEK'TE BAĞCILIK KÜLTÜRÜ, BAĞ BOZUMU VE PEKMEZ KAYNATILMASI;

Oldukça eskiye uzanan Fertek'teki bağcılık kültürü, geçmişte Fertek'te ikamet eden Ortadoks Hristiyan ahaliden günümüze gelen bir mirastır. Eski yıllarda Fertekte hayli yaygın olan bağcılık günümüzde eski önemini ve canlılığını yitirip, bağlar arda haline dönüştürülse de kısmen sürdürülmektedir. Fertek bağları geçmişte türkülere ilham olmuş ve Fertek'in adeta bir simgesiydi. Temmuz ayının ortasından Eylül ayının ilk haftası sonuna kadar tane olarak tüketilen üzümler Eylül ayının ikinci haftasıyla birlikte mevsim güze döndüğünde yaklaşık bir hafta süreyle Fertek'te bağ bozumu ve pekmez kaynatma zamanıdır.

Fertek'te eski yıllarda bağ bozulurken be pekmez kaynatılırken bir başka heyecan, bir tatlı telaş ve yorgunluk yaşanırdı.

Bağ karıkları arasındaki üzüm çubuklarından salkım salkım koparılarak toplanan üzümler o yollarda sepetlere , kovalara veya kulplu tenekelere doldurulur ve birkaç adım ötedeki boş küfelere veya yöresel adıyla heğlere boşaltılırdı.

O yıllarda güneşin öğle üzeri tam tepeye yükseldiği saatte yenilen yemek ve dinlenme molasında bir eşiğe yerde Allah ne verdiyse yenir ve üstüne bağın en güzel üzümlerinden bir salkım koparılıp yenilerek kısa süreli bir dinlenmeye geçilirdi. Bağ bozumunda bağ veya bekçi yemeği denilen bossulu (bol sulu) bir tür et yemeğinin yapılması Fertek halkının geleneklerindendir. Yemek ve dinlenmeden sonra bağ bozumuna kaldığı yerden devam edilirdi. Üzümle dolmuş küfeler evin erkeği ve bir yardımcıyla merkezin her iki yanına yüklenip urgan denilen kalınca bir iple bağlanıp eve götürülerek, önceden hazırlanmış yöresel asıyla şaraphana veya şarapana olarak bilinen üzüm ezme havuzuna boşaltılırdı. Bu şekilde devam edilen bir kaç seferden sonra sıra pekmezin kaynatılma-sındadır.

Şarapanada çiğnenip ezilerek üzümlerden şıra dediğimiz üzüm suyunun elde edilmesinden sonra, şırayla dolan kazanların içine bir miktar pekmez

toprağı katılıp şıra belli bir müddet durulanıp dinlendirilerek, ekşisi alınmış ve biraz tatlanması sağlanmış olur. Daha sonra evin bahçesinde veya avlusunda uygun bir yere hazırlanan ocağın üstüne derin, yayvan ve büyükçe bir kazan veya kalaylı bakır bir leğen yerleştirilip, dinlenmiş olan şıra süzgeçten geçirilerek ocaktaki kazan veya leğene boşaltılıp, ocağın altı yakılır ve şıra kaynatılmaya bırakılır. Şıranın taşmaması için ateşin fazla alevli yanmamasına dikkat edilir.

Artık ocak yanarken gözler kaynayan pekmezden, şıradan ayrılmaz ve ara ara süzgeçli bir kepçeyle şıranın köpükleri alınarak taşmasının önüne geçilir, pekmezin kaynamasına

yakın güzel kokması için kazanın veya leğenin içine birkaç dal reyhan çiçeğinin atılması ihmal edilmezdi.

Pekmezde yavaş yavaş küçük kabarcıkların belirmesi, pekmezin pekmez kıvamına geldiğinin habercisidir. Artık kazanın ortasında kabarcıkların yavaş yavaş sarıya dönüşerek patlamasıyla pekmezimiz pişmiştir. Kaynayan pekmez temizlenmiş kalaylı bakır kazanlara, Fertek halkının ifadesiyle herenilere doldurularak kısa bir düre dinlendirilip soğuduktan sonra plastik bidonlara doldurularak mutfak veya kilerdeki uygun yerlere yerleştirilirdi. Uzun geçmişte Fertek'te pekmezler küp veya küllü denilen, içi sırla kaplı uzun ve derince toprak kaplara doldurulup muhafaza edilirdi.

Bir zamanlar kış mevsimlerinde sofralarımızdan eksik olmayan pekmez, oldukça besleyici bir gıdadır.

Aradan uzun yıllar geçtiğinden biraz unutmuş olsakta, sizlerin hoşgörüleriyle becerebildiğimiz kadarıyla bağlarımızı bozup, pekmezimizi birlikte kaynatmış olduk. Yeni bir bağ bozumu zamanına kadar Fertek bağları artık sessiz ve yalnızdır. O yıllarda her bir yanı bolluk ve bereket dolu olan Fertek'in bağları günümüzde yavaş yavaş yok olmakta ve doğanın güzel renkleri artık solmaktadır.

"Sürçü lisan ettiysek affola." diyerek saygı, sevgi ve selamlarımı sunarım.

SEN MEMLEKETİM FERTEK'SİN

Bilmem ki nereden başlayıp seni nasıl anlatsam,
Fertek adınla ışıksın geçmişini aydınlatan,
Tarihi Niğde Kolyesinde bir İncisin parlayan,
Sen memleketim Fertek'sin gönlüme hep huzur yayan,

Hançer gibi saplanır Fertek hasreti yüreğime,
Doyamadım dört mevsimdeki farklı güzelliğine,
Bana ilham oldun yazdığım Fertek şiirlerine,
Verseler de değişmem seni dünyanın bütününe,

Taşı, toprağı ve havası çeker beni kendine,
Anadolu bozkırının bu cennetten köşesine,
Ah ederek derinden, bir of çekmek gelir içime,
Hasreti ve sevdası ile yandığım Fertek'ime,

Bütün menekşeler, leylaklar, güller hep sen kokar,
Yanık bir bozlak havası dinlerken içerim sızlar,
Seni her hatırladığımda gözlerime nem dolar,
Fertek'ten uzakta yaban elde geçti bunca yıllar.

Göksel GÜLCAN
E.Öğretmen

FERTEK

Haziran'da başın dutların olur
20 Temmuzda alaca bulunur
Eylül on beşinde bağlar bozulur
Buram buram pekmez kokar Ferteğ'im

Seherinde kuşlar bir başka öter
Kırlarında çimen bir başka biter
Tandırında ekmek bir başka pişer
Buram buram hamur kokar Ferteğ'im

Sevdalılar gizli gizli birleşir
Gözden ırak hasret ile söyleşir
Koyun ile yavru kuzu meleşir
Sevda ile ana kokar Ferteğ'im

İlim ile irfan ile doğrulduk
Bilgi pınarında bizler yoğrulduk
Batıl ile karanlığı biz kovduk
Aydınlar okulu şirin Ferteğ'im

Kara saçlı kömür gözlü kızların
Büyülü türküleri çalar sazların
Sazlı sözlü geçer bütün yazların
Dolu dolu kadehlerde Ferteğ'im

Seni arar seni söyler dillerim
Yıllar yılı gurbet elde gezerim
Veysi Altın'ım ben seni özlerim
Selam sana Ata yurdu Ferteğ'im

Veysi ALTIN
E. Okul Müdürü

Muzaffer TUNA
Vakıf Eski Başkanı

ZAMANI NASIL VERİMLİ KULLANABİLİRİZ?

Bu konuda çok fazla öneri var ama genel olarak hepsi plan, program yapmaktan geçiyor.

- Gününüzü önceden planlayın
- Yapılacak işe ne kadar zaman ayıracağınızı belirleyin
- Planlarınızı yazılı yapmaya özen gösterin, günlük gibi bir defter tutun. Hatta biten işlerinizin üzerini çizin bu da size motivasyon sağlar. Bu defteri yanınızda taşıyın, böylece acil bir şey olduğunda not edebilirsiniz.
- E postalara ve telefonlara yanıt vermek için günün belli bir saatini seçin. Size dönüş yapılmasının daha hızlı olması açısından sabah saatleri önerilir. Seçtiğiniz bu saati de aşmayın.
- Önemli ve öncelikli işleri günün verimli olduğunuz saatlerine alın.
- Uzun ve kısa vadeli hedeflerinizi belirleyin.
- Aceleci davranmayın, sakin ve sabırlı olup adım adım ilerleyin.
- Gereksiz kırtasiyecilik yapmayın, masanız ve özel eşyalarınız hep bir düzen içinde olsun.
- İşlerinizi paylaşın, gerektiğinde sorumluluk verin.
- Ertelemeyin, hemen başlayın, yarım bırakmadan, başka işe geçmeksizin tamamalayın.
- Kendinizi tanıyın, sınırlarınızı farkedin; hangi durumlarda zamanı nasıl yönettiğinizi gözlemleyin.
- Öncelikle sıkıcı olan , kaçtığınız işlerinizi halledin.
- Davetsiz misafirlere ve telefon konuşmalarına fazla zaman ayırmayın.
- Hayır diyebilin.
- Kararsız kaldığınız noktalarda alternatifleri eleyin.
- Kendinizi gereğinden fazla işe adamayın, dinlenmeye, sosyal aktivitelere, spora ve küçük kişisel ödüllere zaman dilimi yaratın.
- İşe koyulduktan sonra her saat başı ortalama 5-10 dakikalık molalar verin.
- Günün bitiminde bir ödül eklemek de günün sonunu iple çekmenizi ve zevkle çalışmanızı sağlar.
- Zaman çizelgesi kullanın.
- Büyük işleri uygun dilimlere bölün.
- Etkin ve hızlı okuma tekniği geliştirin.
- Çok yoğunsanız kapınıza, masanıza ‘ rahatsız etmeyin’ yazısı koyun.
- Telefon görüşmesi yaparken veya yüz yüze iletişim halindeyken başka bir işle uğraşmayın. *Kurduğunuz iletişime odaklanın. Dikkatiniz başka bir işle uğraşmaktan dağılmayacağı için daha hızlı ilerleyebilirisiniz.
- Bütün bunlara rağmen hala zaman yönetimi konusunda problem yaşıyorsanız neye ne kadar zaman harcadığınızı bir yere not edin.
- Gün sonunda nelerden kısmanız gerektiğini daha rahat görebilirisiniz.

Fahrettin ÖZALP
Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi

KITLIK

Tarih boyunca insanlığı meşgul eden üç temel sorun, sırasıyla; kıtlık, salgın hastalıklar ve savaşlardır. İnsanlar nesiller boyunca çeşitli tanrılara yalvarmalarına ve aldıkları her türlü önlemlere rağmen, yine de açlık, hastalık ve şiddet yüzünden kitleler halinde ölmeye devam etmiştir.

Şimdilik işin ciddiyetini göremeyen pek çok kişi varsa da kıtlık tehlikesi pek de uzakta değildir.

Günümüzde teknolojinin gelişmesi sayesinde üretim artmış ve taşımacılık kolaylaşmıştır. Bu yüzden eskisi gibi kıtlık yaşanmamaktadır. Zaman zaman dünyanın bazı bölgelerinde kıtlık olayları görülse bile diğer bölgeler bu sorunu gidermek için yardımcı olmaktadırlar. Bu dayanışma sayesinde, günümüzde artık dramatik açlık felaketleri pek görülmemektedir.

Gelgelelim günümüzde birçok ülkede aşırı beslenme kıtlıktan daha ciddi bir sorun haline gelmiştir. Tarihte ilk defa çok yemekten ölen insan sayısı gıdasızlıktan ölen insan sayısını geçmiştir. 21. yüzyılın başında ortalama bir insanın hazır menüler ile tıkınmaktan ölme ihtimali kuraklıktan ölme ihtimalinden çok daha yüksektir. 2014 itibarıyla aşırı kilodan mustarip 2,1 milyara karşılık yetersiz beslenen insan sayısı 850 milyondur. İnsan türünün yarısının 2030 yılında aşırı kilolu olması bekleniyor. 2010'da kıtlık ve yetersiz beslenme yaklaşık bir milyon insanın canına mal olurken, veriler obezitenin tek başına üç milyon insanı öldürdüğünü gösteriyor.

Günümüzde eskiden lüks dediğimiz şeyler artık ihtiyacımız haline geldi. Refah arttıkça insanlarda tüketim çılgınlığının önemli bir türü olan yeme içme çılgınlığı da başladı. Bu nedenle dünyada obezlerin sayısı da hızla artmaya başladı.

Obezlik tabii ki oburluğun bir sonucudur. Oburluk ise israftır. Bildiğiniz gibi, israf da dinimize göre haramdır.

Ürkütücü boyutlarda artan bir nüfus ve bunun yanında sürekli artan bir tüketim çılgınlığı ile karşı karşıyayız. Önce bu nüfus artışının bazı önemli sonuçlarına bir göz atalım: Tabii ki en önemli sonuç küresel ısınma ve bunun neden olduğu mevsim değişiklikleridir. Dünyanın düzeni bozulmuştur. Artan nüfusu beslemek için toprağın aşırı zorlanması toprağın çölleşmesine sebep olmuştur.

Daha şimdiden dünya tarım arazilerinin %33'ü orta ve üst düzeyde toprak bozulmasına uğramış durumdadır.

Ayrıca, hava olaylarının neden olduğu kuraklığı da hesap edersek; gelecekte insanları açlık tehlikesinin beklediği yadsınamaz.

Kuraklık deyince; siz de görüyorsunuz, eski kışları ve yağmurları artık göremiyoruz... Ankara ve İstanbul'daki barajlarda sıkıntı var. Yurdumuzdaki göllerin ve akarsuların birer birer kuruması yeraltı sularının çekilmesi ise başka bir tehlike.

Tatlı su kaynaklarının azalması, insanların susuzlukla karşı karşıya kalmaları nedeniyle gelecekte su savaşları çıkma olasılığı yüksektir.

Başta balıklar olmak üzere, hayvan ve bitki türlerinin yok olması veya hızla azalması bir diğer sıkıntıdır. Dünya nimetlerini gittikçe gereğinden çok fazla insan paylaşmak zorunda kalmaktadır. Tabii ki bu nimetler yetersiz kalacağından insan ilişkileri savaşlara neden olacak kadar bozulacaktır. Çünkü insanların ilk sırada gelen temel ihtiyacı açlık duygusunun giderilmesidir. Ve aç insanın bir an önce karnını doyurabilmek için yapamayacağı çılgınlık yoktur.

Değerli okuyucular, tabloyu görüyorsunuz. Nüfus artışı hızla devam etmektedir. İnsan nüfusu 200 yıl önce 1 milyar ve daha 80 sene önce 2 milyar bile değilken; bu gün 8 milyara dayanmıştır. Böyle giderse 2050'de bu rakam 30 milyara ulaşacaktır. Üstelik eskiden insanlar az ile yetinirken zamanımızın insanları aşırı ve lüks tüketime yönelmiştir. Daha şimdiden ürettiğimizden fazla tüketmeye başladık. Özellikle zengin ülkelerde israf çok fazladır. Bırakın zengin ülkeleri, bizim ülkemizde bile büyük israf vardır. Zengin sofralarını, restoranları ve hele her şey dahil otelleri gözünüzün önüne getirdiğinizde bu gerçeği daha net görürsünüz.

Örnek olsun diye küçük bir hesap yapalım: 83 milyon nüfuslu ülkemizde günde herkes 10 gram ekmek israf etse bu toplam 830 ton ekmek demektir. Bu da yılda ne yapar biliyor musunuz? 830 x 365 = 302.950 ton yapar! Yani en hafifinden küçük bir Afrika ülkesini doyurabilecek kadar ekmeği çöpe atıyoruz. Aslında bu rakamlar çok daha büyüktür ama ben küçük bir örnek verdim.

Şimdi, yukarıda tüm yazdıklarımı toparlayıp özetlersek; durum şudur: İnsanlar dünyanın doyurabileceğinden fazla çoğalıyor. Bu yetmezmiş gibi tüketim ve israf çılgınlığına devam ediliyor. Buna mukabil, tam tersine, gıda ve tatlı su kaynakları azalıyor. Şimdiden ürettiğimizden çok tüketiyoruz. Bu nedenle, arz talep dengesine göre fiyatlar yükseliyor. Bu demektir ki, bu gidişle yakın gelecekte sadece zenginlerin karnı doyacak; fakirler ve hatta orta gelirliler bile açlık çekecektir. Bunun sonucunun kıtlık demek olduğunu öngörememek insanlığa çok pahalıya mal olacaktır.

Bu yüzden, tekrar kıtlık felaketleri yaşamamak için, önlem olarak; nüfus artışı kontrol altına alınmalı ve sanıldığı kadar büyük olmayan, hatta evrende çok küçük bir gezegen olan dünyamızın kısıtlı nimetlerini idareli kullanmalıyız. Aksi takdirde bindiğimiz dalı kesmiş oluruz!

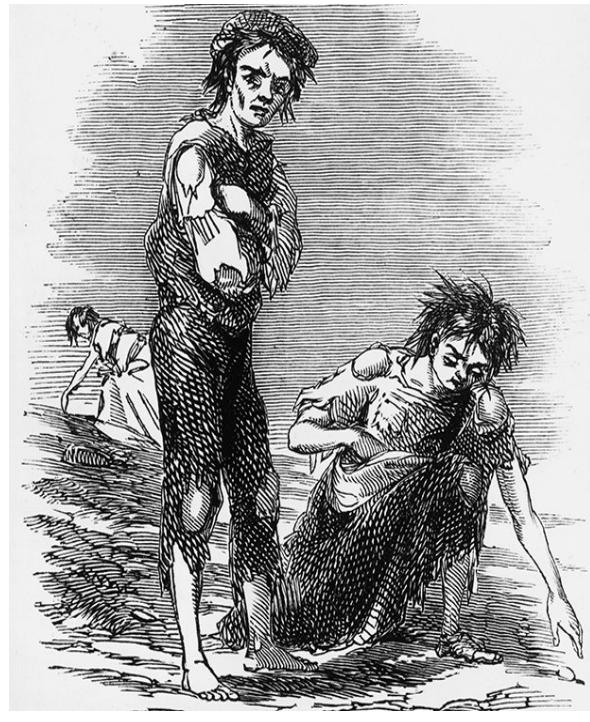

Değerli okuyucular, başka dünya yok! Çocuklarımıza hayatlarını devam ettirebilecekleri ve mutlu yaşayacakları bir dünya bırakmak bizim namus borcumuzdur!

Bunu lütfen unutmayalım!

Fahri HARMANŞAH
Ziraat Yüksek Mühendisi

GÜBRE FİYATLARI

Tarımsal girdiler:

TOHUM, GÜBRE, TARIM İLAÇLARI, ZİRAAT ALET VE MAKİNELERİ VE SU'dur.

Tarımsal üretimde yüksek verime ve kaliteye ulaşmak için gübre, vazgeçilmez girdilerin başında gelir. Gübrenin üretim maliyetindeki payı % 15-20 oranında olmasına karşılık, verim artışındaki payı % 50 civarındadır. Türkiye, birim alanda dünya ortalamaları düzeyinde gübre kullanmaktadır. Birim alanda verimliliğin artırılması için gübre kullanımının da artırılması gerekmektedir. Gübre hammaddelerinin başında fosfat kayası ve doğalgaz gelmektedir. Türkiye'de gübre hammaddeleri ve gübre üretiminde kullanılan ara maddelerin büyük bir kısmı ithalat yoluyla karşılanmakta, çok az bir kısmı yerli üretimden karşılanmaktadır. Gübrenin gerek mamul, gerekse hammaddesi açısından ülkemiz dışa bağımlı durumdadır. Yerli üretimin tüketimi karşılama oranı % 60-80 arasında değişim göstermektedir.

Dünyada bir yıldan beri devam eden Covid-19 pandemisi, tarımsal üretim ve gıda tedarikini hayati bir konuma getirmiştir. Aynı şekilde tarımsal üretim ve gıda tedariki ülkemiz açısından stratejik bir önem kazanmıştır. Ülkemiz açısından stratejik ürünlerin başında hiç şüphesiz buğday gelir. Ülkemiz yılın ekolojik gidişatına göre 19-22 milyon ton arasında buğday üretmektedir. Buğdaydan birim alandan alınan, buğday verimi 60 yıl içinde 80-100 kg'dan 280 kg'da verime ulaşmıştır. Bu verim artışının sebebi tek bir faktör olmamakla birlikte, ıslah edilmiş sapı sağlam, hastalıklara dayanıklı, yatmayan, gübre tüketimi fazla bodur ve yarı bodur buğday çeşitlerinin üretime girmesi yanında, gübre kullanımının artması ile olmuştur.

Buğday ekim alanlarımız, 9,4 milyon hektardan 6,8 milyon hektara, yani 2,6 milyon hektar azalmasına rağmen verim artışı ile rekolteyi korumuştur.

Kuru ziraat alanlarında verim yağışlara ve dağılımına bağlı olduğundan 150-300 kg/ da iken, sulanan alanlarda 500-600 kg/da, hatta 800-1000 kg/ da verime ulaşabilmektedir. Kamuda ve özel sektörde uzun yıllar teknik uygulamalarda ve yönetimde bulunmuş bir kişi olarak, yetiştirme tekniği paketinin bütünü ile uygulanması ile Türkiye'miz, 30-35 milyon ton buğday üretimini gerçekleştirebilecek potansiyele sahip olduğunu söyleyebilirim.

Türkiye'de Gübre Üretiminin Dünü Bugünü Türkiye'de ilk gübre üretimi 1939 yılında Karabük Demir Çelik Fabrikasında yan ürün olarak Amonyum Sülfat (Çiftçilerimizin şeker gübre dediği) gübresinin üretimi ile başlamıştır. 1953 yılında azot sanayinin kuruluşu ile Devlet eliyle gübre üretim fabrikaları kurulmuş, 1970'li yıllarda artmaya başlayan yatırımlar meyvelerini vermeye başlamış, TÜGSAŞ (Türkiye Gübre Sanayi A.Ş.) ve İGSAŞ (İstanbul Gübre Sanayi A.Ş.) gibi Devlete ait gübre fabrikaları yanında; özel sektöre ait TOROS, BAGFAŞ ve EGE Gübre gibi sanayi kuruluşları gübre üretmeye başlamıştır. 1980'li yılarda sonra, "Tedarik ve dağıtım" görevini üstlenen Türkiye Zirai Donatım Kurumu ile başlayan tedarik ve dağıtımın özelleştirilmesi ile başlayan özelleştirme çalışmaları, üretimin de özelleştirilmesi şeklinde devam etmiştir. TÜGSAŞ ve İGSAŞ'ın da 2004 yılında özelleştirilmesi ile Devlet gübre üretiminden çekilmiştir.

Gübre Fiyatları Pandeminin etkisi ile bütün dünyada yaşanan üretim kargaşası, şüphesiz gübre sektörünü de etkilemiştir. Dolar bazında ticareti yapılan gübre fiyatlarında önemli miktarda artış olmuştur.

DAP fiyatı 18 Şubat 2020'den 18 Şubat 2021 tarihleri arasında 300 Dolar/ton fiyattan 500-550 Dolar/ton fiyata yükselmiştir. Başta hububat olmak üzere, tarla bitkileri üretiminde taban gübre olarak kullanılan DAP (Diamonyum Fosfat) gübresinde bir yıl içinde % 66- 83 arasında fiyat artışı olmuştur. - Yine hububat ve mısır tarımında en çok kullanılan ÜRE gübresi 18 Şubat 2020'den 18 Şubat 2021 tarihleri ara-

sında bir yıl içinde, 200-250 Dolar/ton fiyattan 350 Dolar/ton fiyatın üstüne çıkmıştır. Bir yıl içinde artış oranı ortalama % 75 olmuştur. Bir yanda yurtdışı fiyatlarındaki artışlar yanında, dolar kurundaki artışlar, gübre fiyatlarında büyük bir artışa sebep olurken, çiftçilerimiz açısından gübre fiyatları aşırı yüksek duruma gelmiştir. Çiftçilerimiz açısından gübre kullanımının kısıtlanması veya kullanımından vazgeçilmesinin, tarımsal üretimimiz açısından ne denli dramatik sonuçlar doğuracağı gözden uzak tutulmamalıdır.

Yurtiçi fiyatlar açısından bir değerlendirme yapacak olursak; Geçen yılın Ocak ayında tonu 2.500 TL olan DAP gübresinin, 2021 Ocak ayındaki perakende fiyatı 4.100 TL/ton olmuştur. Artış oranı % 64'tür. ÜRE gübresinde ise2.000 TL/ton fiyattan bir yıl içinde 3.500 TL/ton fiyata yükselmiştir. Bir yılda artış oranı% 75'tir.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE GÜBRE DESTEKLEMELERİ

Dünyada 1974 yılında yaşanan petrol krizi nedeniyle, kimyevi gübre fiyatlarında %200'e varan artışlar meydana gelmiştir. Fiyat artışları karşısında çiftçilerin gübre satın alamayacak duruma düşmeleri ve gittikçe önemi anlaşılan gübrenin destekleme ihtiyacı doğmuş, bu maksatla çeşitli tarihlerde kararname ve genelgelerde, kimyevi gübrelerin yurtiçi ve yurtdışından tedarik, dağıtım ve desteklenmesine ilişkin düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu düzenlemelerle, 1974-1980 döneminde kimyevi gübre iş ve işlemleri, gübrenin tek tedarikçisi olan Türkiye Zirai Donatım Kurumu ve Şeker Şirketine görev zararı olarak ödenmiştir. 1986'da gübre sektöründe liberasyona gidilmiş, tüm üretici kuruluşlar ve Tarım Kredi Kooperatifleri sisteme dâhil edilmiştir. 1980 yılında gübre fiyatları üzerinden destekleme oranı %56,1 iken, gittikçe desteklemeler erimiş, 2001 yılına gelindiğinde bu oran % 11'e düşmüştür. Desteklemeler 2007'den sonra alan bazlı olarak uygulanmaya başlamıştır. Mazot ve gübre desteği ürün grupları üzerinden ödenmeye başlanmış, 2020 yılında hububat grubunda dekara 8 TL/da, diğer ürünlerde 4 TL/dekar olarak uygulanmıştır. Artan gübre fiyatları karşısında bir açıklama yapılarak gübreye verilen alan bazlı desteklere % 100 artış yapıldığı açıklanmıştır. 2020 yılının perakende fiyatları dikkate alındığında, hububat grubu için 8 Lira ile 3,2 kg DAP gübresi, 4 kg ÜRE gübresi satın alınabilmektedir. 2021 yılı için 16 Lira olduğuna göre 3,9 kg DAP gübresi satın alınabilmektedir. ÜRE için ise satın alınabilecek miktar 4,5 kg'dır. Diğer ürün gruplarında ise bu rakamların yarısı kadar destekleme söz konusudur. Geçmişten günümüze rakamlar karşılaştırıldığında gübreye yapılan desteklemelerin ne denli yetersiz kaldığı anlaşılacaktır. Kuru ziraat şartlarında buğday ekiminde Ortalama 10 kg/da, suluda 20 kg/da DAP gübresi kullanıldığı dikkate alındığında, yapılan gübre desteklemesi ile azotlu gübre bir tarafa, taban gübresinin % 39'unu ancak karşılamaktadır.

Ortaya çıkan rakamlar, çiftçilerimiz açısından iyi şeyler söylememektedir. Pandemi döneminde tarımsal üretimimiz ve buğday gibi stratejik ürünlerin verim kaybına uğramadan üretilmeleri, ülkemiz açısından hayati önem taşımaktadır. Tarımsal desteklerin bütünü ile ele alınarak yeniden değerlenmeye tabi tutulması, tarımımız ve çiftçilerimiz açısından önemli olacaktır.

Kaynaklar:

HARMANŞAH, Fahri 2020. Geçmişten Günümüze Türkiye'nin Gübre Gerçeği (Basılmamış kitap)

Avni Celal KESEK
Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi

MENDİL

Hiç dikkatinizi çekti mi bilmiyorum ama mendiller hep kare şeklinde üretilir...

Gerek kağıt olsun gerekse, kumaştan yapılsın mendillerin eni ve boyu hep eşittir.

Tabii ki bu bir tesadüf değildir mendilin geçmişi yasalara dayanır. Fransa'da yayınlanan bir kararname ile kare üretildi ve hala kare olarak kullanılır...

Mendilin Arapça anlamı, yer değiştirmek olsa da hiç kimse bunun neden olduğunu sorgulamadan kullanır...

Mendil cebinizde taşıyıp bir şeyleri silmek için üretilmedi...

O zamanlar mendiller sosyal bir sınıf özelliği taşırdı.

Tabii bunlardan kaynaklı olarak zamanla mendil dili gelişti...

* Vedalaşırken sallanan mendil, sana sadık kalacağım anlamına geliyordu.
* Camdan sarkıtılan mendil, şu an ailemin yanında gözetimdeyim anlamındaydı.
* Kendisine bakıldığını gören kadın veya erkek tesadüfen mendilini kendi önüne düşürünce benim kalbim başkasında demek oluyordu.
* Fakat bazı anlarda ise pencereden savrulan mendil ona aşkını ilan etmek ve savrulan mendili alan kişi de aşkına cevap vermek anlamında idi.
* Osmanlıda mendillerin rengi önemli idi.

Beyaz olan mendil "seni çok seviyorum" demek, Kenarları mor mendil "çok çapkınsın" demek, eflatun mendil yarın penceremin önünden geçiniz demek, mavi mendil ise bugün çok hüzünlüyüm demek, sarı mendil ise hastayım demekti.

Eski zaman insanlarının statü olarak gördüğü kumaş mendiller günümüzde artık bir nostalji...

Tarih boyunca, mendil kadar farklı işlere yarayan belki az nesne vardır. El yüz kurulamaktan tutun, âşıklar arasında gizli haberleşmeye kadar, çok yerde mendil kullanılır. Ortaçağ'da Uygurların yaptığı duvar resimlerinden, Dede Korkut masallarına, X . Asırdaki Divanü Lügati't- Türk'e kadar nice vesika, öteden beri Türkler arasında mendilin itibarını gösterir.

Öyle ki zamanla bir "Türk Mendil Kültürü" bile teşekkül etmiştir. Bazı minyatürlerde, Osmanlı padişahları elinde mendil ile tasvir edilir. Ecnebi misafirlere verilen hediyeler arasında, işlemeli mendiller de vardır.

Ramazan ayında, dört bir tarafına Kur'an ayetleri işlenmiş kıymetli mendiller, içlerine şeker doldurularak halka dağıtılırdı. Topkapı Sarayı'nda XVI. asırdan kalma Osmanlı mendilleri teşhir edilmektedir.

Çin köylüleri güneşten korumak için başlarına mendil bağlardı. Şark'ta yaygın olarak kullanılan mendilin Avrupa'ya geçişi Venedikli gemiciler yoluyla oldu. Shakespeare'in meşhur piyesinde, Şark'tan gelen Othello'nun sevdiğine mendil hediye etmesi, mendilin Avrupa'daki popularitesini arttırdı.

Fransa'da couvrechef [baş örtüsü] adıyla pek moda oldu. Ama şık Fransız hanımları güneş olmasa da ellerinde taşırlardı. Zaten güneş için şemsiyeleri vardı. Kerchief adıyla İngiltere'ye de geçti ve artık elde taşındığı için handkerchief dediler. Kral VII. Henry'nin öldüğünde geride 12 gömleği, 5 de mendili kalmıştı. İpek, gümüş, altın işlemeli veya dantelli mendillerin kenarına, sahibinin isminin baş harfleri işlenirdi. Sevgililer bunları değiş-tokuş etmeye bayılırdı. Mendili, erkekler şapkalarında; kadınlar ise göğüslerinde saklardı.

Kraliçe Marie Antoinette'in isteği üzerine, 1784'de Fransa Kralı XVI. Louis'nin fermanıyla mendillerin çantaya sığacak şekilde kare şeklinde olması kanunlaştırıldı.

Mendil, o zamanlar burun silmek için kullanılmazdı. Halk burnunu, ne bulursa onunla silerdi. Meşhur filozof ve din adamı Erasmus, elbisenin yeniyle burun silmenin doğru olmadığını, bunun için mendil kullanmak gerektiğini ilk defa yazmıştır.

Görgü kaidelerinin değişmesi, öte yandan mikrobun keşfi ve hijyenin ehemmiyet kazanmasıyla mendile rağbet artınca, mendilin sanayii gelişti ve ucuzladı. Mendil taşımak kibarlık alameti oldu. Mendili kullandıktan sonra katlayarak cebine koymak da ayrı bir zarafet sayıldı.

Her işe yetişir. Arapça mendil kelimesi, 'bir şeyi başka bir yere taşımak' manasına 'nedl' kökünden gelir. Aramca, mandila; Yunanca, mantile denmiş. Acaba Latince 'el' manasına gelen 'manus' ile bir irtibatı var mıdır? Nitekim Farsça'da mendile, 'el silinen şey' manasına destmâl denir. Türkler mendile elin yağının veya alnın terinin silinmesinden kinaye olarak yağlık adını da vermiştir.

Anadolu'da mendil, sadece el yüz silmek için değil, küçük şeyleri taşımak veya paketlemek, icabında serip üzerinde yemek yemeye de yarardı. Keloğlan, yola çıkarken, içine ekmek ve soğan koyup sardığı mendili bir sırığa bağlayıp omuzunda taşır.

Mendile para veya şeker sarılır; kırık ve yaralar mendil ile bağlanır, vedalaşırken mendil sallanır. Unutkan kimseler bir şeyi hatırlamak için mendilin ucunu düğümler. Utangaç kadınlar yüzünü örter. Kimi mendille terini, kimi gözyaşını siler. Köylüler, gömlek veya fesleri kirlenmesin diye mendili boyunlarına bağlar ya da feslerinin içine örter. Mendili boynuna bağlamak, aslında karşısına çıktığı kişiden özür dilemek manasına gelir.

Eskiden mendil yerine kefen sarılırdı. Halk arasında kullanılan mendiller ekseriya ketendir. Kenarları da işlemelidir. Bu işlemeler kimi zaman simetrik şekillerden, kimi zaman da çiçek motiflerindendir. Mendil, eskiden Anadolu kadın kıyafetinin de mühim bir parçasıydı. İpek veya altın telle işlenmiş veya kenarları oyalı mendiller, göğüs kısmına veya omuz başına elmas taşlı broş ile iğnelenirdi. Erkeklerin başlıklarına iliştirdikleri; kuşaklarına bağladıkları da olurdu. Modern zamanda şık beylerin takım elbiselerinin göğüs cebini süsleyen renkli mendiller, aksesuar olarak kullanılmaya başlandı.

Mendillere gül, amber gibi kokular damlatıp ve icabında koklamak da âdetti. Mübarek eşyaya sürülen mendiller de vardır. İsa aleyhisselâm elini bir mendile sürüp, havari Tadeus ile baras hastası olan Edessa (Urfa) kralı Abgar'a göndermiş; kral iyileşmişti. Mübarek zamanlarda Hırka-ı Saadet'e sürülen mendiller, bereket olması için ziyaretçilere hediye edilirdi.

Hacdan, Hacer-i Esvede sürülmüş mendil getirmek, makbul bir hediyye idi. Anadolu'da düğün vesilesiyle tarafların birbirlerine gönderdiği nezaket hediyelerinin içinde mutlaka işlemeli kıymetli mendiller olur. Evlenmek üzere olan kızların hazırladığı çeyizde de mendil büyük yer tutar. Anadolu'da eskiden düğün davetiyesi yerine de mendil gönderilir ve adına da 'okuntu' denirdi.

Saraylılara, senede iki defa verilen hediye bohçasında, mendil yapılmak üzere bir top keten bez de bulunurdu.

Roma'da oyunların başında ve bitişinde mendil ile işaret verilirdi. Türk halk oyunlarında da halayın başı olan kişi elinde mendil sallar.

Hangi figürün bitip, hangisinin başlayacağını salladığı mendil ile haber verir. Pencereden aşağı savrulan bir mendil, kızın, oğlana aşkını ilanıdır.

Şifre;

Mendil, her yerde ve zamanda âşıkların haberleşme vasıtası olmuştur. Mendili sallamak, burnuna götürmek, yere atmak, âşıklar için hep bir mana ifade eder. Mendil, aşkın ve âşıkların gizli dilidir.

Sevenler arasında haberleşme vasıtasıdır. Sevgiliye gönderilen ucu yanık mendil, ateşli bir aşka delalet eder. Kız da sevdiğine, kendi işlediği ve üzerindeki nakışların her birinin farklı manası bulunan bir mendil gönderir.

Bu mendiller kullanmak için değil saklamak ve hatırlamak içindir. Mendilleri karşılıklı olarak iade etmek, aşkın da bittiğini gösterir. Sevgiliye gösterilen mendil ortadan tutuluyorsa, 'Bu akşam seni bekliyorum' mesajı verilir. Buna karşılık mendil sallamak, 'peki' manasına gelir.

Delikanlı durup mendili alır da itinayla katlayarak cebine koyarsa, bu aşka cevap vermiş demek tir. Mesirelerde yere düşürülen mendil, buluşma haberidir. Beyaz mendil, 'seni seviyorum'; eflatun, 'yarın pencerenin önünden geçin, mektup vereceğim'; fıstıki yeşil, 'dikkatli olalım; mor, 'seni çok beğeniyorum'; kenarı pembe, 'sensiz yaşayamam', kenarı sarı, 'birkaç gündür rahatsızım, dışarı çıkamadım'; kenarı yeşil, 'sana daima sadık kalacağım'; kırmızı mendil, 'seni bütün varlığımla seviyorum', mavi, 'vefasızsın, kederdeyim'; yeşil, 'mektup gönderdim, cevap bekliyorum' manasına gelir.

Bu sebeple mendil aşk şiirleri ve türkülerde çok geçer:

Üsküdara Gider İken Bir Mendil Buldum Mendilimin İçine Lokum Doldurdum...

Mendilimin Yeşili

Ben Kaybettim Eşimi

Al Bu Mendil Sende Dursun

Sil Gözünün Yaşını...

Ben Armudu Dişledim

Sapını Gümüşledim

Ben Yârimin İsmini

Mendilime İşledim...

Yar Yolunu Kolladım

Beyaz Mendil Salladım...

Nedim Der Ki:

Bûy-İ Gül Takdir Olunmuş Nâzın İşlenmiş Ucu

Biri Olmuş Hoy, Birisi Destmâl Olmuş Sana...

(Gül kokusu damıtılmış; nâzın ucu işlenmiş;

biri sana koku, biri mendil olmuş).

Kadınların el emeği göz nuru olan mendiller, Anadolu'da 1882'den itibaren artık sanayi mamulü oldu. Mendillere değer katan naturel (kök) boyalar, yerini kimyevî boyalara bıraktı.

İşleme ve oyalar da terkedildi. Selçuklulardan bu yana mendillerde yaşayan motifler unutuldu.

Yine de mendil biraz daha yaşadı. Mekteplerde mendil kontrolü yapılırdı. Çocuklar mendil kapmaca oynardı.

Kâğıt mendil çıkınca kumaş mendillerin yıldızı söndü ve yavaş yavaş hayatımızdan çekildi.

DUYURU

Kıymetli üyelerimiz 25 Nisan 1992 tarihinde resmen kurularak faaliyete geçen Başkent-Niğde Vakfı 25 Nisan 2021'de 29. yılını doldurmuştur. Geçen 29 yıllık süreçte, vakfımız maddi ve manevi destekleriniz sayesinde kapılarını size açık tutabilmiş. Yüzlerce öğrenciye eğitim yardımı yapmış ve burs vermiştir. Geçmişte olduğu gibi, gelecekte de kapımızı her zaman sizlere açık tutmak için katkı paylarınızı ve abone olduğunuz **NİĞDEmiz** dergisi için bağışlarınızı; daha çok Niğdeli Yüksek Öğretim öğrencilerine daha fazla destek verebilmemiz için kurban kefaretlerinizi bekliyoruz. Saygılarımızla.

Başkent-Niğde Vakfı Yönetim Kurulu

Fehmi DİNÇER

FERTEK: BİR KASABANIN TARİHE VEDASI

Anadolu bozkırının ortasında günümüzde mahalleye dönüşen şirin bir kasabaydı Fertek... Niğde şehrinin eski bir kasabası olarak her tarafı şirin güzel, meyve bahçeleriyle, üzüm bağlarıyla kuşatılmış havası ve suyu güzel bir yerleşim bölgesidir. Roma ve Bizans çağlarını yaşayan, Selçuklu-Osmanlı dönemlerinde medeni yaşamın örneklerini veren ve günümüze kadar o zamanlardan dönemlerden kalan tarihi eserleriyle varlığını koruyan bir mahalle... Anadolu mimarisinin özelliklerini taşıyan tarihi evleri, sokakları, kelerleri, hamamı, camisi, ayazması, okulu, çeşmeleri ve yeraltı şehri ile sanki tarihe meydan okuyan bir mahalle... Bağlarının ve bahçelerinin yeşillikleriyle, yeşilin tonlarını üretmiş, bozkırın ortasında bir yerleşim yeri... Fertek; Toros Dağları, Aladağlar ve Melendiz Dağları'nın arasındaki Niğde platosunun Melendiz Dağları'na yaslanan bölümünde yer alan, Kapadokya yerleşim bölgelerinden biridir.

Adı Nereden Geliyor: Roma ve Bizans dönemlerinden beri Fertek'in adı değişmeden gelmiş olmasına rağmen Fertek, Fertakaina, Fertekina, Fertaina, Fertekion, Ferteki, Fertikköy, Bartakina gibi birbirine benzer 8 farklı adla anılmıştır. Bu isimlerden Fertekina ve Bartakina çevrede yaşayan köylülerin Fertek'e verdiği isimlerdir. Fertakaina ismi, dini kaynaklarda ve eğitim kitaplarında kullanılan, Ferteki ve Fertekion isimleri ise mübadele sonrası Fertek isminden türetilen isimlerdir.

Nüfus: 19. asırda Fertek Nahiyesi'nin nüfusu 1868 tarihli Konya Salnamesi'ne göre yaklaşık 500 hane ve 1980 kişidir. Nahiyeye bağlı bulunan Adırmusun (Koyunlu), Delmisun (Hançerli), İlisun (Küçükköy) ve Fesleğen köylerinin toplam nüfusu ise 947 hanede yaşayan 2968 kişidir. Fertek, mübadele öncesi Ortodoks Hıristiyanlarla Türklerin bir arada yaşadığı bir nahiyedir. Kaynaklarda Fertek'te 1895'lerde 1200 Hıristiyan ve 1300 Müslüman'ın, 1905'de 1500 Hıristiyan, 2500 Türk'ün yaşadığı, 1907'de ise 360 Hıristiyan hanenin olduğu ifade edilmektedir.

Tarihi Eserleri: Oldukça köklü bir geçmişe sahip olan Fertek'te bulunan en önemli tarihi mekânlardan biri Yeraltı Şehridir. M.S. 3. yüzyılın ikinci yarısında yapıldığı tahmin edilen Fertek Yeraltı Şehri ve hemen yakınında bulunan mesire yeri Mandilmos bulunmaktadır. Aziz Aya Pandeleimon adına yapılan bu hayratın ismi zaman içerisinde dilde değişimlere uğrayarak kelime Mandilmos'a dönüşmüştür.

Fertek Hamamı: Fertek'te bulunan tarihi hamam burada yaşayan Karamanlı Rum ailelerinden "Hacı Zambazade" ailesi tarafından Osmanlı Padişahı Abdülmecit döneminde yapılmıştır. İnşaatına 1852 Haziran ayında başlanmış, 31 Mart 1853 tarihinde tamamlanmıştır.

Yeni Camii: Fertek'te bulunan tarihi mekânlardan biri de yine burada yaşayan Rumlardan Kara Mahooğlu Hacı Nikola tarafından hayrat olarak 29 Eylül 1835 tarihinde hizmete açılan eski kilise günümüzde camii olarak hizmet vermektedir.

Ömerağa Camii: Tarihi Fertek Ömerağa Camii de oldukça dikkat çeken, önemli bir yapıdır. 1669 yılında (1089 Hicri) kesme taştan yapılmış kubbeli bir yapıdır. Osmanlı Padişahı III. Ahmet'in validesi Sultan Vakfı tarafından yaptırılmıştır. Camide ilki 1799 yılında, ikincisi 1958 yılında olmak üzere iki ayrı tamirat yapılmıştır.

Eğitim: Aydınyurt diye isimlendirilen Fertek'te eğitimin kökenleri çok eskiye dayanır. Gerek Cami yanında açılan mahalle mektepleri ve gerekse de kilise içerisinde bulunan mektepleri ile Cumhuriyet döneminin başlangıcına bu tarihsel mirasla başlayan Fertek, bu nedenle eğitimi baş tacı yapan bir kasaba olmuştur.

Kasabaya elveda, kente merhaba:

Tarihsel süreçte işlevini önce bir köy, sonra nahiye ve bilahare kasaba olarak gerçekleştiren Fertek tarihe elvedasını yaparak yeni bir sürece yelkenini açtı. Fertek artık geleneklerini, kültürünü, anılarını mazisinde arayacak. Bu süreçte kaderin talihsizliği, göçlerle birlikteliklerini ve beraberliklerini kaybeden Ferteklilerin doğdukları yerde yalnızlıklarını yaşayacakları gerçeğidir. Uzun zamandan beri başlayan bu süreç kendisini önümüzdeki yıllarda daha çok hissettirecek.

HAZIRLAYAN
VAKIF YAYIN KURULU

NİĞDE'NİN YETİŞTİRDİĞİ DEĞERLER VE DEĞER KATANLAR

Cafer Tayyar SADIKLAR

Öğretmen Sadık Sadıklar'ın oğludur. 1949'da Manisa Lisesi'nden, 1953 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi İdari Şubesi'nden mezun olmuş, Hukuk Fakültesi fark sınavını vererek sertifika almıştır. Bir süre Niğde Maiyet Memurluğu ve Çamardı Kaymakam Vekilliği yaptıktan sonra, 11.08.1955 tarihinde Maliye Müfettiş Yardımcılığı giriş sınavını kazanarak Maliye Teftiş Kuruluna girmiş, 1958 yılında Maliye Müfettişi olmuştur. 22.07.1959-22.07.1960 tarihleri arasında ABD'de staj yapmış; 19.08.1961-04.09.1963 tarihleri arasında Wisconsin Üniversitesine (ABD) devam ederek "İktisadi Kalkınma" konusunda M.A. derecesi, 1965 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinden "Maliye" konusunda "Siyasal Bilimler Doktoru" unvanını almıştır.

Aralık 1965'te Hazine Genel Müdürlüğü ve MİİT Genel Sekreterliği Genel Müdür Yardımcılığı'na atanarak Maliye Müfettişliği görevinden ayrılmış; 1967-1971 yılları arasında Tokyo Büyükelçiliği Maliye Müşavirliği'nde bulunmuş; Temmuz 1971'de Hazine Genel Müdürlüğü ve MİİT Genel Sekreterliği'ndeki görevine dönmüştür. Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde 1973 yılında Doçentlik unvanı almış, Mart 1973'te Hazine Genel Müdürü olmuş, Haziran 1976'da Washington Büyükelçiliği Ekonomi ve Maliye Müşavirliği'ne atanmış, Temmuz 1976'da T.C. Merkez Bankası Başkanlığı'na seçilmiştir. Eylül 1978 - Aralık 1979 arasında Başbakanlık Baş müşavirliği yapmıştır. Aralık 1979'da Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyeliği yapmaya başlamış, 5 Mayıs 1981 tarihinde de Ege Üniversitesi İktisat Fakültesi'nden Profesörlük unvanı almıştır. Aralık 1981'de İş Bankası Yönetim Kurulu Üyeliğine seçilmiş, 1983 yılında Gümrük ve Tekel Bakanlığı görevine getirilmiştir.

6 Kasım 1983'te Çanakkale Milletvekili seçilmiştir.

Muhtelif yıllarda Hacettepe, Dokuz Eylül, Ege ve Gazi Üniversitelerinde öğretim üyeliklerinde bulunmuştur. Ayrıca, Ankara Ticaret ve Sanayi Odalarında müşavirlik yapmıştır.

Hâlen; Türk Japon Vakfı Başkanlığı, Başkent Niğde Vakfı Onur Başkanlığı yapmakta ve Başkent Üniversitesinde Ekonomi dersleri vermektedir.

Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim Şirketi Yönetim Kurulu Başkanlığı, Türk Parlamenterler Birliği Sosyal ve Ekonomi Komisyonu Başkanlığı, Büyük Anadolu Vakfı Üyeliği, Türk Atlantik Konseyi Üyeliği, Türk Ekonomi Kurumu Üyeliği, Yükseliş İktisadi ve Stratejik Araştırmalar Vakfı Danışma Kurulu Üyeliklerinde görev almış olup, Japon İmparatorunun en büyük ödüllerinden birisi olan "Rising Sun" (Yükselen Güneş) nişanını, "Kalkınma yolundaki Japonya Örneği ve Türkiye" adlı eseri ile İstanbul Sanayi Odası sanayi ödülünü ve Türk Ekonomi Kurulu Ödülünü almıştır.

Çeşitli gazetelerde ekonomik konularda yayınlanmış çok sayıda makalesi bulunmaktadır.

Evli, iki çocuk babası olup, İngilizce, Fransızca bilmekte ve "Fahri Maliye Müfettişi" unvanına sahip bulunmaktadır.

Basılmış eserleri;

Kamu Sektöründe Yatırım Bütçeleri ve Türk Bütçe Sistemi (1967)

Kalkınma Yolunda Japon Örneği ve Türkiye (1971)

Türk Kalkınmasında Dış Finansman Sorunu ve Proje İlişkileri (1974)

Japon Kalkınması (1973)

Türkiye'de Karma Ekonomi Uygulaması (1975)

Merkez Bankası Olayı (1980)

Türk Mali Sistemi İçinde Bankalar (1980)

Zirvedeki Japonya

İki binli Yıllar Dünya ve Türkiye

Başka Bir Aşk İstemez - Vatan Hizmetinde Elli Yılı (2007)

AKIN GÖNEN

1942 yılında Niğde'nin Bor ilçesinde doğdu; öğretmen Kâzım Gönen ve Şahide Gönen'in oğludur. İlk ve ortaokulu Bor'da okudu, liseyi Niğde Lisesi'nde tamamladı. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu olup, Gazi Üniversitesinde Kamu Yönetimi Yüksek Lisans eğitimini tamamladı. Devlet Lisan Okulu Fransızca Bölümü'nü bitirdi.

Niğde Maiyet Memurluğu ile kamu görevine başladı. Kaymakam, İçişleri Bakanlığı Personel Genel Müdür Yardımcı V, Şanlıurfa Valiliği ve Belediye Başkanlığı, Merkez Valiliği(Devlet Planlama Teşkilatı'nda şehir yönetimi ile ilgili çalışmada görevli) ve Çankırı Valiliği yaptı. Çankırı Valisi iken 1986 seçimlerinde siyasete girdi ve 17. Dönem Niğde Milletvekili, 18. Dönem İzmir Milletvekili, 19. Dönem Manisa Milletvekili ve 20. Dönem Niğde Milletvekili seçildi. Milletvekilliği döneminde Anavatan Partisi Genel Sekreteri olarak Sayın Başbakan rahmetli Turgut ÖZAL ile birlikte parti yönetiminde çalıştı. TBMM İçişleri Komisyon Başkanlığı görevini yürüttü. Ayrıca çeşitli tarihlerde TBMM Adalet Komisyonu, İçişleri Komisyonu, Avrupa Birliği Komisyonu, İnsan Hakları Komisyonu ve KİT Komisyonu üyeliği görevlerinde bulundu. 49. T.C. Hükümetinde, Sayın Başbakan rahmetli Süleyman DEMİREL ve Sayın Başbakan Yardımcısı rahmetli Erdal İNÖNÜ koalisyonunda Devlet Bakanı oldu ve Hükümet Sözcülüğü görevini yürüttü. Evli ve üç çocuk babasıdır.

Birsel SÖNMEZ

1938 yılı Haziran ayında Niğde'de doğdu. İlkokulu dördüncü sınıfa kadar İnönü İlkokulu'nda sonra 4. Sınıfa geçtiğinde İskenderun'a gitti. Babası İskenderun'da ticaretle uğraşıyordu. Suriye ve Irak'a elma ihraç edip oradan hurma vs. getirirlerdi. İlkokulu ve Ortaokulu İskenderun'da okudu. Ortaokulu bitirince 1952 yılında Niğde Lisesi'ne geldi. 1955-56 yıllarında İTÜ Elektrik Fakültesi'nde okumaya başladı.

Üniversiteden mezun olunca Ankara'da İller Bankasında çalışmaya başladı. 1966 yılında yedek subay oldu. Ankara'da Muhabere Taburunda askerlik yaptı. 1968 yılında Müteahhitliğe başladı. Türkiye'nin birçok yerinde şehir, kasaba enerji nakil hatları işleri yaptı. 1982 yılında Sayın Turgut ÖZAL'la tanıştı. Bu dostluk, 1983 yılında politikaya girmesine vesile oldu. 1983-1991 yılları arasında Niğde Milletvekili olarak politikanın içinde bulundu. 48. Hükümette Devlet Bakanlığı yaptı. Politikadan ayrıldıktan sonra TEK'te Yönetim Kurulu Üyeliği yaptı.

Bir oğlu bir kızı olan SÖNMEZ, Ankara'da yaşamaktadır.

Niğde'nin Gülen Yüzü; "Babam OSMAN KABAKSIZ"

Hüseyin Kabaksız'ın, babasını anlatan bu biyografik eserinde, onun anıları ve hayata pozitif bakışı, söz ustalarının anlatımları, onu anlatmaya yeterli değildir. Osman Kabaksız; nükteli anlatımları, çelebi davranışları ile günümüzde bile hala hafızalardadır. Kitapta, onun çeşitli yönleri anlatılırken, büyüklerimizin de özlü sözlerini tekrar hatırlamakta olduğumuz görülecektir. Bu kitabı hazırlarken H. Hüseyin Kabaksız'ın, çeşitli kaynaklardan yeterince yararlandığı görülecektir. Osman Kabaksız biyografi kitabında, onun kötü laf etmeyen biri olarak, yaşamının fırtınalı geçmişlerini ve fikirlerini, toplumda yer etmiş düşüncelerini, hayatının inceliklerini, feleğin çemberinden geçmiş birinden, nakış gibi işleyerek bayatlamamış anılarını, esprilerini, Hüseyin Kabaksız'ın 148. Sayfalık Alp ofset matbaacılık, Ankara baskısında "Niğde'nin gülen yüzü; "babam OSMAN KABAKSIZ" Kitabında okuyacaksınız. Osman Kabaksız'ı anlatırken güldürü unsurlarıyla birlikte Niğde Halk Kültürü, genel fikir sorunları, bazen da his unsurları iç içe anlatılmakta. Anlatılarında Felsefe ile Fikir bir arada sunulduğunda, gülmece konular sahneye gelmektedir. Osman Kabaksız "Kimsesizlerin kimsesi" olarak hayatımızda hep var oldu, hep var olacaktır. Bu kitap Başkent Niğde Vakfı'nda hemşerilerimize ücretsiz olarak verilmektedir.

Ahmet ŞENOL

Av. İrfan BAHAR

UNUTULAN NİĞDE TÜRKÜLERİ

Niğde folklorunun çok zengin bir geçmişimin olduğunu konuya ilgi duyan Niğdeli hemşerilerimiz bilirler. Nitekim kısa bir süre önce Niğde kültür ve turizm Müdürlüğüne atanan çok değerli hemşerimiz Sayın Alper Lütfi GÖNCÜ bu konuya hemen el atmış ve unutulan, kaybolan türkülerimizi bir araya getirip derleyerek kayda geçirmeyi başarmıştır. Sayın GÖNCÜ bu konulara ilgi duyan bit avuç gönüllü Niğdeli sanatçıları bir araya getirerek kaydını yaptırmış, bu türkülerimizi bir araya getirmiş ve Niğdelilerin hizmetine sunmuştur.

Sayın Alper GÖNCÜ bu konunun sevdalısı olan sanatçılarımızı bir araya bir araya getirmiş, organize etmiş ve çok değerli ses ve saz ustası olan arkadaşlarımızla birlikte çalıp söylemişler ve muntazam bir biçimde kayıt etmeyi gerçekleştirmişlerdir. Bu sanatçılardan sevgili arkadaşım İlhan SANCAKTAROĞLU ile Recep ADIYAMAN'a bu çok değerli ve kalıcı hizmetlerinden dolayı ne kadar teşekkür etsek haklarını ödeyemeyiz. Türkülerimizin kayıt altına alınması esnasında Alper GÖNCÜ bu sanatçılarımıza bağlaması ile iştirak etmiştir. Keza kayıt işleminin gerçekleştirildiği Çağdaş Sanat Merkezinin sahibi çok değerli genç hemşerimiz Çağdaş ÖZMEN' e teşekkürlerimizi, minnet be şükran duygularımızı ifade ediyoruz.

Son zamanlarda Niğde'mize özgü, orijinal türkülerimiz tamamen unutulmuş çalınmaz ve söylenmez hale gelmiştir. Nişan ve düğün

merasimlerinde bile bu yüzde yüz bize ait türküleri dinleyemez hale geldik.

Bu konuyla hiç kimse ilgilenmedi. İlgi duyanlar ise hep yalnız bırakıldılar.

Bu türküler sadece değerini kavrayabilen dost toplantılarında çalınır ve söylenir hale geldi. İşte bundan dolayı Sayın Alper GÖNCÜ ve gönüllü birkaç arkadaşının bu samimi gayretlerini ne kadar alkışlasak yine de haklarını ödememiz mümkün değildir.

Artık gelinen bu noktadan sonra yapılan bu kayıtlar çoğaltılmalı ilgi be alaka duyan hemşerilerimize ivedi bir biçimde ulaştırılmalıdır. Bu konuda çaba sarf edildiğini yakinen bilmekte ve beklemekteyiz.

Bu türküler içerisinde;

Çıbık Uzun,

Bağlar Gazeli,

Hafız Mektepten Gelir,

Mihrali Bey,

Karşı Bağda Sıra Sıra Bademler,

Şerif Hanım,

Küçükten Görmedim Ana Kucağı,

Niğde Bağları,

Bağa Girdim Üzüme,

Sazaladan Çıktım Ben de Gelirim,

Bir Yıldız Doğdu Yüceden,

Katırcıoğlu Der ki Kırıldı Dalım

gibi fevkalade önemli ve derin anlamlar yüklü olanlarını bir kalemde saymaktayız.

Bu hizmet mahalli kültürümüze çok önemli ve kalıcı bir hizmettir. O nedenle bu hizmeti düşünen, hayata geçiren Sayın Alper GÖNCÜ, İlhan SANCAKTAROĞLU, Recep ADIYAMAN ve Çağdaş Sanat Merkezinin Yöneticisi Çağdaş ÖZMEN'e binlerce kere teşekkürler.

YENİ KİTAPLAR

ANILARIM

Prof. DR. Peker SANDALLI

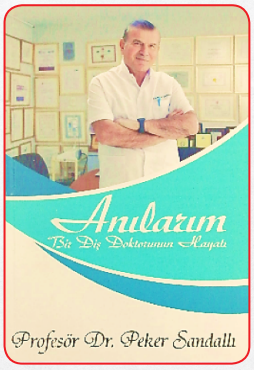

Prof. Dr. Sayın Peker SANDALLI doğumu ve çocukluğundan günümüze değin geçen yaşamını akıcı, sürükleyici ve samimi bir dille anlattığı 1940'lı yıllardaki Niğde'yi bağlarda yapılan festivalleri (Cumalar) , Karagöz – Hacivat oynattığı günleri; gençlik yıllarını Niğde Lisesi'ndeki arkadaşlarını ve onların Hollywood yıldızlarına olan benzerliğini; Üniversite hayatını, Diş Hekimliği Okulunu bitirmesini, akademisyenlik yıllarını, yedek subaylık anıları; başta Merhum Sakıp SABANCI ve Merhume Halide Edip ADIVAR olmak üzere diğer dost ve hastalarıyla olan anılarını çeşitli anekdotlarla ve fıkralarla da süsleyip zenginleştirerek okuyucularına aktarıyor.

KALEM DAMLASI

Fikret DİKMEN

Türkü olur şiir olur
Dillerle kalem damlası

Coşar çağlar nehir olur
Sellerle kalem damlası

Kazanır bütün yarışı
Hoştur yarayı sarışı

Gönüllerin şelalesi
Çöllerle kalem damlası

Bir anda sağlar barışı
Tellerle kalem damlası

Rest çeker zalime şer'e
Yön verir yiğide ere

Umut eker yüreklere
Güllerle kalem damlası

Fikret demem neyin nesi
Bu ses insanlığın sesi

DESTAN ŞAİRİ BASRİ GOCUL

İsmail ÖZMEL

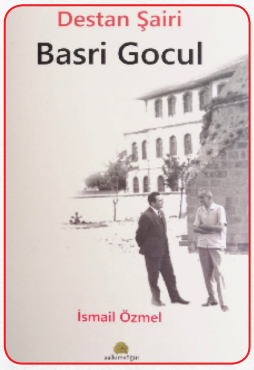

Türk Milli Destanı Oğuzlama'yı edebiyatımıza kazandıran Gocul, yer yer kanatlanan mısraları ile Destan şairliğinin günümüzde de yaşadığını eseri ve hayatı ile ispat etmiştir. Öyle ya 35 yılını köy öğretmenliğinde geçiren şair gündüz mesai, gece de gaz lambasının ışığında destan çalışmaları yaparak sıra dışı çalışmalar ve sonuç onun sıra dışı bir kişilik olduğunu kanıtı değil mi, diye düşünürken, sözüne devamla: 'O destanını Devlet Başkanına sunmak durumundadır. Bu kitap, destan şairi Basri Gocul odağında bir dönemin tanıklığı olarak da okunabilir.

KARAHİSAR'I KUCAKLADIM ŞİİRLERİMLE...

Mürşide OKLU AYHAN

Afyonkarahisar'ı Kucakladım Şiirlerimle ve Yüreğime Dokunan Şiirler Bir başkadır.

Memleketim derim gurbete yenilirim; Acı gölden havalanan flamingolara özenirim...

BİR ÖMÜR BÖYLE GEÇTİ

Yaşar ASLAN

Öğretmenlik, benliğimizi aşama aşama, korkudan ümide, karanlıktan aydınlığa çevirip, hayallerimize gerçeklik, gerçeğimize heyecan, heyecanımıza gayret kazandırarak irfan aşılama sanatıdır. Bu kutsal mesleğe yıllarını veren Yaşar Öğretmenin Bursa kız öğretmen okulunda başlayıp yurdun çeşitli yerlerinde başından geçenleri bir kitapta toplayıp okuyucularına sunmuştur.

Avni Celal KESEK
Vakıf Yönetim Kurulu Üyesi

BULMACA

Sağdan sola

1- Yabancı bir haber ajansının kısa yazılışı. -Bir aracı tutmaya yarayan bölüm.

2- Bahar tasvirî ile başlayan kaside. -Cezayir de şehir.

3- Dili tutulmuş. -Pars.

4- Hava. -Yakışır uygun.

5- Taş Pamuğu,

6- Kavuna benzer bir meyve. -Gerçekten yaparak çalışarak

7- Aktinyum elementinin simgesi. -Vilayet. -Argo 'da elverişsiz durum.

8- Her zaman. -Merasim.

9- Pikapta çalınan disk. -Yaptırma, yasak etme, emretme, itaat ettirme hakkı veya gücü, yetke, sulta, velayet.

Yukarıdan aşağıya

1- Eski dilde Su. -Eğik olarak kesilmiş kenar.

2- Palmiye yağı. -Acaba.

3- Sevgili. -Lübnan'ın Plaka imi

4- Tiftikten ince kumaş. -Verdi'nin ünlü bir operası.

5- 100 m^2 değerinde yüzey ölçü birimi. -Otlak.

6- Pazar.

7- Niyobyum simgesi. -Türkiye Mahsuller Ofisi (kısa).

8- Dünya görüşü.

9- Türk müziğinde bir oyun havası.

10- Taşıtlarda sarsıntıyı azaltan düzenek.

11- Yeşil Abanoz. -Parlak renkli, bir cins papağan.

12- Bilgisayarda tuş sıraları. -Mısır'ın Plaka imi

13- Fasıla. -Ballıbaba illerden, yaprakları sapsız, çiçekleri beyaz veya menekşe renginde, güzel kokulu, yaprakları baharat olarak kullanılan, çok yıllık ve otsu bir kültür bitkisi (Mentha piperita).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1			■				■		■		■		■
2									■				
3	■				■		■						
4									■				
5	■	■		■							■		■
6							■						
7			■			■						■	
8								■					
9	■					■							

Bulmacanın Cevabı
36. sayfada

NİĞDE'DEN HABERLER

Devlet Övünç Madalyası Ve Beratı Tevdi Töreni Düzenlendi.

Niğde Valisi Yılmaz Şimşek, valilik makamında gazi Kamil Yıldırım ve yakınları ile şehit Piyade Uzman Onbaşı Enes Alper'in ailesini kabul etti.

8 Mart Şehitleri Anma Günü Ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 106. Yılı'na Doğru.

Niğde Valisi Yılmaz Şimşek ve Niğde Şehit Aileleri Derneği Başkanı Ömer Demir, 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin 106. Yılı dolayısıyla mesaj yayımladı.

Kurulan Atölyelerde Dezavantajlı Kesimlere Mesleki Eğitim Verilecek.

Niğde'de İl Milli Eğitim Müdürlüğünce hazırlanan, Valilik, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi ve İŞKUR İl Müdürlüğünün ortak olduğu proje kapsamında, öğrencisi az olduğu için boşaltılan Dumlupınar İlkokulunun tarihi binasında kurulan 6 mesleki eğitim atölyesi hizmete sunuldu.

Yerli Tohumluk Patatesler 'Niğşah' Ve 'Saruhan'ın Satış Hakkı Özel Sektöre Devredildi.

Patates Araştırma Enstitüsü Müdürü Uğur Pırlak, enstitüde düzenlenen etkinlikte, yürüttükleri ıslah çalışmaları neticesinde şu ana kadar 10 yerli ve milli patates çeşidini ülke tarımına kazandırdıklarını söyledi.

İstiklal Marşı'nın Kabulü Ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma Günü Etkinliği.

Niğde Kültür Merkezi konferans salonunda düzenlenen törende, Remide Yılmaz Atabek Anadolu Lisesi öğrencileri, milli şair Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerini okudu, İstiklal Marşı oratoryosu ve gösteri sundu.

Antarktik Saç Çiminin Kuraklığa Dayanıklı DNA'ları Buğdaya Aktarılacak.

3. Ulusal Antarktika Bilim Seferi sırasında elde edilen ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesinde koruma altına alınan, 'Antarktik saç çiminin aşırı kurak ve tuzlu ortamlarda yetişmesini sağlayan DNA'ları buğdaya uyarlanacak, Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi Tarımsal Genetik Mühendisliği Öğretim Üyesi; Doç. Dr. Zahide Neslihan Öztürk Gökçe: 'Öğrendiklerimizi buğdaya aktarabilirsek, buğdayın hem tuzlu topraklarda hem de neredeyse hiç sulama yapılmadan, verim kaybına uğramadan yetişmesini sağlayabiliriz'.

Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu Sıfır Gıda Atığı Prensibiyle Sokak Hayvanlarını Doyuruyor.

Niğde Açık Ceza İnfaz Kurumu Müdürü Hasan Torun: 'Kurumumuzun içerisinde 60'tan fazla sokak köpeğini sürekli besliyoruz. Dışarıda götürüp beslediğimiz hayvanların sayısını tam olarak bilemiyoruz ama bizim faaliyetlerimizden etkilenen en az 300 - 400 hayvan olduğunu düşünüyoruz.'

Kale Çevresi Kentsel Yenileme Projesi'nde Hak Sahiplerine Ödeme Yapılıyor.

Niğde Kale Çevresi Kentsel Yenileme Projesinde anlaşmaya varılan hak sahiplerine ödemelerin başlandığı bildirildi.

96 Yaşındaki Fatma Erdem'in Yeni Kimlik Başvurusu Evinde Alındı.

Niğde'de rahatsızlığından dolayı Nüfus ve Vatandaşlık İl Müdürlüğüne gidemeyen 96 yaşındaki Fatma Erdem'in yeni kimlik başvurusu, evinde alındı.

Kovid-19 Hastaları Yaşadıklarını Anlatıyor - 'Ölümün Çizgisinden Döndüm.'

Kovid19 tedavisinin ardından görevine dönen aile hekimi Ramazan Koçyiğit: 'Yeni bir hayata başlamış gibiyim. Hayata daha pozitif bakıyorum. Önceden kızdığım hiçbir şeye kızmıyorum' 'Tonlarca ağrılık üzerinize binmiş de nefes alamıyormuşsunuz gibi çok zor anlar yaşadım. Nefes alıp vermenin dışında hiçbir şey düşünemiyorsunuz. O an bütün derdiniz nefes alıp vermek.

'Mesleki Ve Teknik Eğitim' Bilgilendirme Toplantısı Yapıldı.

Niğde'de Mesleki Eğitimi Tanıtma ve Yaygınlaştırılması Projesi (METYAP) kapsamında bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Narlıgöl'ün Turizm Potansiyelini Artırmak İçin Proje Hazırlandı.

Niğde'nin doğal güzellikleri arasında yer alan Narlıgöl'ün turistik cazibesinin artırılması, termal sudan daha fazla faydalanılması için hazırlanan proje, Nevşehir Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kuruluna sunuldu.

Atatürk'ün Niğde'ye Gelişinin 87. Yıl Dönümü Kutlandı.

Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Niğde'ye gelişinin 87. yıl dönümü düzenlenen törenle kutlandı

Göksu KARAGÜLER İZMİR

MEHMET TÜRKPENÇE

Dün (10 Mayıs 2021) sabah saatlerinde, dedem *Mehmet Türkpençe'yi 98 yaşında kaybettik.

Şimdi seni son yolculuğunda uğurlayamıyorum bile.

Hâlbuki sesini daha bir kaç gün önce duydum. Çok üzgünüm. Ama gittiğinden çok gitmiş olmanın fikrine üzgünüm. Çünkü hala bütün bunlar hiç olmamış gibi geliyor bu kadar uzaktayken.

O kadar çok şey öğrettin ki bana dedeciğim...

Bugün hala güzel Türkçe konuşabiliyorsam senin sayende. Uçaklarda hala gazetelerin bütün çengel bulmacalarını çözüyorum. Eski dilde "..." deyince senin sesin aklıma geliyor hep. Hala kızarmış ekmeği, bisküviyi çaya banıyorum, sofradan doymadan kalkıyorum. Evde yemek yoksa bir şeyler uyduruyorum işte hep, en kötü tahin pekmez var.

Yürüyebileceğim mesafelerde arabaya binmiyorum. Senin gibi herkese hakkını vermeye, disiplini ve kararlılığı merhametle dengelemeye çalışıyorum. İnsan olmaya dair hislerin zarafetini, azla yetinmeyi, kimseye muhtaç olmadan senin gibi basit ve şikâyet etmediğim bir hayatı yaşamayı ise hala öğreniyorum. Bunları yapabilmek ne kadar zormuş hâlbuki. Diplomalar, gittiğin okullar, işler değil; iyi insan olup zarif ve güzel yaşamakmış en zor olan.

Benim için de Türkiye'den bu kadar uzakta olmanın en zor yanıydı tek çocuk, tek torun olmak. Hastalıkta, ölümde Türk insanının yaptığı en güzel şey bir araya gelebilmek, kilometrelerce uzakta da olsak dayanışmak ve destek olmak. Bu yüzden arayan soran, baş sağlığı dileyen bütün dostlara, sevdiklerine ve Plevne ve İstanbul Kız Liselerindeki eski öğrencilerine çok teşekkür ederim, iyi ki varsınız.

Böyle güzel ve uzun yaşamak nasip olsun hepimize.

Anneanneme kavuştun dedeciğim sonunda. Huzurlar içinde uyu.

İstanbul'un tarihî liseleri

Istanbul Kız Lisesi 66 yıl önce kuruldu

«İnas İdadîsi» adıyla bir konakta kurulan okul 1916 yılında 10'dan ibaret ilk mezunlarını vermişti.

İstanbul üniversitesinde öğretim üyesi olanların ve başka üniversitelerde çalışanların çoğu buradan.

Bugün bu okulun 1 450 öğrencisi var ve bunların 332'si okulun pansiyonunda yatılı okuyor.

*Mehmet TÜRKPENÇE'nin Torunu Göksü KARAGÜLER İZMİR'in Facebook sayfasından alınmıştır.

ÜNAL KILINÇ

Vakfımız Kurucu ve Mütevelli üyeleri Mehmet ve Zuhal KILINÇ'ın ağabeyleri Niğde Çimento Fabrikası'ndan emekli Ünal KILINÇ vefat etmiştir. Eşi Hıfsiye KILINÇ, çocukları İlker - Nazan KILINÇ ve İlknur - Mehmet Mete'nin babaları olup, Mert Mete'nin de dedesidir. 05.02.2021 tarihinde yakınları ve sevenlerince Niğde Derbent Mezarlığındaki aile kabristanında defnedilip son yolculuğuna uğurlanmıştır.

HACI AHMET UZER

Niğde eşrafından Tüccar Emin Efendi'nin oğlu Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli, Hacı Ahmet UZER, Muğla'nın Datça ilçesinde vefat etmiştir. 2017 yılında eşi Nazire UZER'i kaybettikten sonra Datça'da yaşamına devam etti. Merhumun İ. Tuncay UZER ve Fisun Ayşe ARI Adlarında iki kızı, Faruk Emin UZER Adında oğlu vardır. Ankara Karşıyaka mezarlığında Eşi Nazire UZER'in kabrinin yanına Askeri tören eşliğinde sonsuza uğurlanmıştır.

YAŞAR KILINÇ

Niğde Nüfus Başkâtibi Mehmet Rauf KILINÇ'ın oğlu, Vakfımız Kurucu ve Mütevelli üyeleri Mehmet ve Zuhal KILINÇ'ın amcaları, Mevhibe, Mehmet ve Meral'in babaları, Niğde İnan Otobüslerinin kurucularından olan Yaşar KILINÇ vefat etmiştir. Merhum Niğde Derbent aile mezarlığına defnedilmiştir. Allah Rahmet Eylesin.

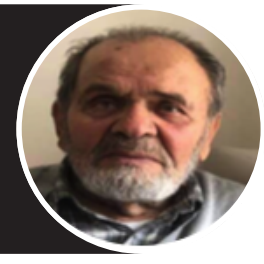

SUAT SUNGUR

Niğde'nin sevilen, sayılan esnaflarından Suat SUNGUR; 1952'de Kaş-Antalya'da doğmuştur. İmam Alilerden Ahmet Necati ve Süheyla Sungur'un oğlu, Tülay Öner Sungur'un hayat arkadaşı, Ahmet Sungur ve Zeynep Sungur Benlioğlu'nun babaları Suat SUNGUR vefat etmiştir. Niğde Derbent Mezarlığındaki aile kabristanında defnedilip son yolculuğuna uğurlanmıştır.

SELİM SIRRI BİNİCİ

Binbaşı Şakir Ağa'nın Torunu Burhan Binici'nin Oğlu, Yargıtay Genel Sekreterliğinden Emekli Hâkim 1926 Doğumlu Selim Sırrı BİNİCİ vefat etmiştir. Cenazesi Niğde Derbent Mezarlığına defnedilmiştir. Allah Rahmet Eylesin.

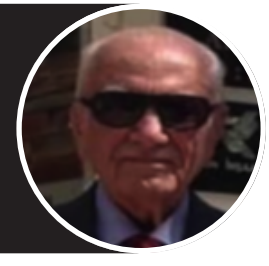

FERİHA FİDAN

Kurucu üyemiz Zafer Sevdi'nin Ablası 10.10.1941 doğumlu Feriha Fidan vefat etmiştir. Cenazesi Bademdere köy mezarlığına defnedilmiştir. Mekânı cennet olsun.

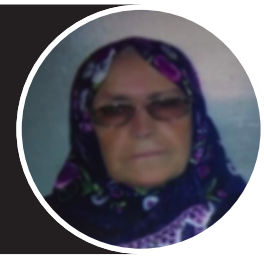

VEYSİ ALTIN

Münire ALTIN'ın hayat arkadaşı, Serap, Timur, Zehra, Mehtap ALTIN'ın babaları 27.03.1938 doğumlu Fertek sevdalısı Emekli öğretmen Veysi ALTIN vefat etmiştir. Cenazesi Fertek mezarlığına defnedilmiştir. Mekânı cennet olsun.

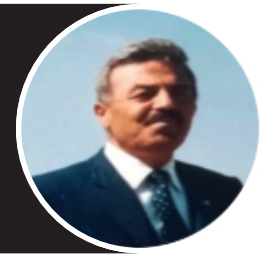

Başkent – Niğde Vakfı,
sevenlerince ebedi yolculuklarına uğurlananlara, mekanlarının cennet olması temennisiyle, Yüce Allah'tan sonsuz rahmetler; tüm yakınları ve sevenlerine de sabırlar ve baş sağlığı diler.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	A	P	■	S	A	P	■	F	■	A	■	K	■
2	B	A	H	A	R	İ	Y	E	■	M	İ	L	A
3	■	L	A	L	■	Y	■	L	E	O	P	A	R
4	A	N	B	İ	Y	A	N	S	■	R	E	V	A
5	■	■	İ	■	A	S	B	E	S	T	■	Y	■
6	P	A	P	A	Y	A	■	F	İ	İ	L	E	N
7	A	C	■	İ	L	■	T	E	R	S	O	■	A
8	H	E	R	D	A	İ	M	■	T	Ö	R	E	N
9	■	P	L	A	K	■	O	T	O	R	İ	T	E